

INFORME FINAL
AVALUACIÓ COMUNITÀRIA
- PROJECTE ICI DE VIC -
2014 – 2019

ÍNDIX

Introducció	4
Mètode de treball	4
PART 1: Antecedents, característiques i desenvolupament Procés Comunitari Intercultural	6
1a Fase 2014-2016	6
2a Fase 2016-2018	7
PART 2: Síntesi del Diagnòstic i la Programació Comunitària Intercultural.....	8
Educació comunitària.....	8
Salut Comunitària.....	9
Convivència	10
PART 3: Avaluació de les temàtiques i elements més significatius del Procés Comunitari Intercultural.....	12
3.1. Convivència i Interculturalitat	12
Enquesta sobre convivència intercultural en l'àmbit local	12
Conclusions i aportacions: Convivència i Interculturalitat	14
3.2 Elements permanents del procés comunitari	17
3.2.1. La participació dels protagonistes de la comunitat	17
Conclusions i aportacions: La participació dels protagonistes de la comunitat	18
3.2.2 L'equip comunitari	20
3.2.3 La informació comunitària i comunicació social	21
Conclusions i aportacions: La informació comunitària i comunicació social	22
3.3 Els espais d'organització, relació i participació de les persones protagonistes.....	22
3.3.1. Taula de seguiment institucional (ERI).....	23
3.3.2. Espai Tècnic de Relació (ETR)	23
3.3.3. Espai Convivència Intercultural (ECI): Espai tècnic-ciudadà	24
3.3.4. Les Trobades Comunitàries	25
Conclusions i aportacions: Els espais d'organització, relació i participació de les persones protagonistes	25
3.4. Del coneixement compartit a la Programació.....	26
3.4.1. Monografia Comunitària i Diagnòstic Comunitari	26
3.4.2. Programació Comunitària Intercultural	27
Conclusions i aportacions: Programació Comunitària Intercultural	28
3.5. Iniciatives generadores de noves pràctiques i noves implicacions.....	28

3.6. Línies específiques d'actuació	29
3.6.1. Salut Comunitària	30
Conclusions i aportacions: Salut Comunitària	30
3.6.2. Educació Comunitària	31
Conclusions i aportacions: Educació Comunitària	31
3.6.3. Convivència	32
Conclusions i aportacions: Convivència	33
3.7. Formació i Capacitació	34
Formació en acció comunitària i models d'intervenció	34
Formació en competències interculturals i gestió de la diversitat	35
Formació en Salut Comunitària	35
Escola de Pares i Mares de Vic – Factor Q.....	35
Capacitació de les persones tècniques de l'equip ICI	36
Conclusions i aportacions: Formació i Capacitació	36
3.8. Sostenibilitat.....	37
Conclusions i aportacions: Sostenibilitat	37
PART 4: Fites i propostes de millora	38
Fites del Projecte ICI a Vic	38
Propostes de millora	39
Estat de la convivència	39
Participació de la comunitat.....	40
Elements metodològics, accions i línies d'intervenció.....	41
Informació i comunicació	42
Sostenibilitat.....	42
Referències bibliogràfiques i documents de consulta	43

Introducció

El Projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural (d'ara endavant Projecte ICI) és una aposta de la ciutat que té per objectius promocionar la convivència i la cohesió social per afavorir el desenvolupament local i millorar les condicions de vida dels vigatans i vigatanes.

El Projecte ICI l'està impulsant, des del setembre de 2010, l'Obra Social "la Caixa" en col·laboració amb un ampli ventall d'ajuntaments i entitats socials. Actualment aquesta col·laboració implica 38 territoris locals ubicats en 32 municipis d'arreu de l'Estat Espanyol i es duu a terme mitjançant convenis amb els ajuntaments respectius i amb 35 entitats gestores.

A Vic, el Projecte ICI s'inicia el juliol de 2014 amb la proposta de mantenir, millorar i establir noves relacions entre ciutadans i ciutadanes, recursos tècnics i administracions, des de la coresponsabilitat i el compromís compartit, impulsant un procés col·lectiu de transformació social i de les institucions per adaptar-se a les necessitats de la població. I així, millorar les condicions, la qualitat de vida i la igualtat d'oportunitats de tots els vigatans i vigatanes. Aquest procés impulsat per l'Obra Social "la Caixa", el promouen a la ciutat de Vic l'Associació Tapís i l'Ajuntament de Vic.

Després de 5 anys de projecte s'ha portat a terme una avaluació global del procés comunitari al territori amb l'objectiu d'analitzar, de manera participada, el que ha generat fins al moment per tal d'extreure conclusions que aportin informació d'utilitat i elements d'interès pel territori, que l'ajudin i l'orientin per continuar i millorar el procés comunitari.

En aquest sentit, s'ha elaborat el present informe, estructurat en 3 parts:

- La primera part descriu els antecedents i el desenvolupament en general del procés comunitari a Vic.
- La segona presenta de forma resumida la diagnosi que es va realitzar sobre el territori i la programació comunitària intercultural proposada en resposta a les necessitats i interessos identificats en la diagnosi.
- I, a la tercera part, s'avaluen les temàtiques i elements més significatius del procés comunitari.

Finalment, en l'últim punt del document, hi trobareu les conclusions finals i les propostes de sostenibilitat a mode de recomanacions.

Mètode de treball

L'Avaluació Comunitària s'ha realitzat amb dues fases corresponents a dues parts diferenciades de la pròpia avaluació.

La primera fase correspon a l'elaboració de l'**avaluació objectiva** sobre els diversos espais de treball, projectes realitzats, dinàmiques establertes, etc. Per a l'elaboració d'aquesta primera anàlisi s'han utilitzat dues tècniques:

- *Recopilació d'informació de diversos materials disponibles* (materials de difusió, dades obtingudes de l'aplicatiu, informació continguda als diversos plans de treball i programació comunitària, impactes de premsa, fulles informatives, etc.).

- *Utilització d'una matriu d'indicadors* de caràcter qualitatiu, basats en l'observació directa dels diversos elements del Procés Comunitari, proporcionat per la direcció científica del Projecte ICI. Cada indicador conté tres gradacions de consecució de les fites, de manera que per a cada element a valorar, es pot optar per un dels tres graus, el que millor defineixi l'estat d'aquell aspecte a la ciutat.

En una segona fase s'han complementat les dades objectives exposades amb el que anomenem **avaluació subjectiva**. Aquesta segona fase ha consistit a escoltar els tres protagonistes del procés comunitari intercultural a Vic per disposar de la seva visió general sobre l'estat de la convivència i la cohesió social a la ciutat, i més concretament sobre els resultats i impactes del projecte ICI en aquest àmbit. Per fer-ho, s'ha partit de l'Informe Objectiu realitzat entre el novembre de 2018 i el març de 2019, que correspondria a la part objectiva de l'Avaluació Comunitària.

El mètode principal utilitzat en aquesta segona fase ha sigut el d'audició mitjançant col·loquis individuals, a informants clau, i col·loquis grupals. També s'han utilitzat altres tècniques com les valoracions grupals en els espais de relació, incloent l'Avaluació Comunitària com un punt més en l'ordre del dia, i qüestionaris a persones rellevants en el procés comunitari intercultural de Vic a les quals era difícil poder realitzar col·loquis individuals o no formaven part de cap espai de relació en el marc del Projecte ICI. Tanmateix, s'ha realitzat algun col·loqui individual amb persones que no han participat en el procés comunitari intercultural de Vic amb la intenció de conèixer la percepció externa que es té del projecte. El nombre de participants en aquesta fase ha estat de 42 persones, repartides de la manera següent:

- *Col·loquis individuals*: en total s'han realitzat 7 converses amb actors individuals de la comunitat. Les converses han estat enregistrades i transcrites, amb el consentiment corresponent de les persones en qüestió. Les seves dades no apareixen a l'informe per garantir la seva confidencialitat.
- *Col·loquis i valoracions grupals*: malgrat que es preveia poder fer un col·loqui amb cadascuna de les taules i grups de treball emmarcats al Projecte ICI, finalment s'ha fet en 2 espais diferents, amb 12 persones implicades.
- *Enquesta*: s'ha fet arribar a 72 persones/entitats de les quals n'han respost 20.

La informació recollida en l'avaluació subjectiva, s'ha triangulat a partir dels tres protagonistes i de les diferents tècniques de recollida de dades utilitzades. Totes les dades es poden veure a l'*Annex 1*. Per a l'anàlisi i interpretació s'ha utilitzat la informació de l'avaluació objectiva, permetent extreure els resultats i conclusions finals. Alhora, s'han inclòs algunes cites o idees d'alguns autors de referència sobre alguns temes rellevants per reforçar, contrastar o matisar algunes de les afirmacions resultants de l'anàlisi. La revisió de tots els resultats i conclusions s'ha realitzat per part del Grup d'Avaluació (ETR Nucli).

Pel que fa al tractament de gènere a l'hora de redactar les conclusions, en alguns casos, s'ha utilitzat el masculí genèric per facilitar-ne la lectura però fent referència a tots els gèneres.

PART 1: Antecedents, característiques i desenvolupament Procés Comunitari Intercultural

El treball per impulsar el Procés Comunitari Intercultural a la ciutat de Vic s'inicia a principis de 2014. En aquell context, es proposa Vic com un dels 24 territoris de tot l'estat espanyol per dur a terme aquesta iniciativa, i que es sumaven als 16 territoris que havien iniciat el projecte l'any 2010. Promoguda per l'Obra social "la Caixa" i desenvolupada al territori per l'Ajuntament de Vic i l'Associació Tapís, la proposta esdevenia una oportunitat per la millora de la convivència intercultural i la cohesió social del territori mitjançant l'enfortiment de les relacions i col·laboracions entre l'administració, les persones tècniques que treballen al territori i la ciutadania (associada i no associada).

El projecte partia del que ja existia a Vic en aquell moment. Es va veure com una oportunitat per sumar i incidir en el que ja s'estava fent a la ciutat, enfortint els espais de diàleg, participació, coordinació i reconeixement entre les persones que viuen i treballen a Vic i potenciant altres programes comunitaris del territori. Per aconseguir el propòsit d'enfortir la convivència local, el projecte es basa en una metodologia científica que consisteix en la síntesi de dues metodologies d'intervenció social d'eficàcia reconeguda: l'acció social comunitària i la mediació intercultural, que permeten promoure processos de treball conjunt a la comunitat.

La construcció del Procés Comunitari al territori es desenvolupa en dues fases, en les quals es treballa amb uns elements metodològics que permetin generar transformacions en l'entorn i que comportin la millora de la convivència intercultural i la cohesió social a la ciutat. La primera fase, que va durar dos anys, es va basar en difondre l'arrencada del Procés, en donar a conèixer la proposta metodològica als protagonistes i convidar a participar als diferents actors que actuen en el territori. Aquesta primera fase serveix també per recollir quina és la realitat del territori i com la veuen els seus protagonistes. La segona fase de la intervenció s'ha dirigit al desplegament i desenvolupament de la Programació Comunitària i a contribuir a que el procés avanci i creixi en el territori. Especialment en els temes de salut, educació i convivència.

1a Fase 2014-2016

La primera fase del Projecte ICI es va iniciar amb l'elaboració d'una investigació participativa que havia de permetre tenir un coneixement compartit i global de la realitat local per part de totes les persones que viuen i treballen a la ciutat. La investigació participativa té dues parts diferenciades. D'una banda, la **Monografia Comunitària** recull informació del que hi ha a la ciutat: és el que anomenem part objectiva. D'altra banda, també es van recollir les percepcions, sabers, experiències i necessitats de diverses persones en el que anomenem part subjectiva. Aquesta recollida es va fer utilitzant una metodologia concreta: l'Audició, que consisteix en escoltar en un col·loqui - conversa allò que vulguin aportar les persones escollides, sense preguntes preestablertes.

A partir de les diferents aportacions recollides mitjançant aquests col·loquis i de la informació recollida i facilitada per les persones professionals dels diferents sectors així com de la Declaració de Vic i de les sessions de diagnòstic dels Pressupostos Participatius 2015, es va elaborar un recull de línies de treball de la ciutat que es va validar per diverses persones tècniques i professionals de diferents àmbits de l'administració local, entitats del tercer sector i, en alguns casos, també amb administracions comarcals i autonòmiques. La Monografia

Comunitària i el recull de reptes de la ciutat de Vic, era el primer pas per elaborar, també de forma participativa, des de la coresponsabilitat i el compromís compartit, un pla d'acció per donar resposta als principals reptes de la nostra ciutat. El pla d'acció és el que anomenarem **Programació Comunitària**.

En paral·lel a aquesta investigació participativa es van realitzar diverses accions comunitàries. És el cas del VISCaVIC, unes accions de ciutat que es van centrar en donar a conèixer el projecte i començar a parlar de convivència, i l'Escola Oberta d'Estiu, que va ser una proposta d'activitats d'estiu per infants i joves de la ciutat.

També es van generar espais de treball tècnic específics per al disseny i gestió de la Monografia Comunitària i espais de treball transversal per vetllar pel procés general del projecte a la ciutat.

2a Fase 2016-2018

La segona fase de la intervenció s'ha dirigit al desplegament i desenvolupament de la **Programació Comunitària** i a contribuir a que el Procés avanci i creixi en el territori. S'ha portat a terme una intervenció centrada en consolidar els diferents elements generats al llarg d'aquests anys i a buscar fórmules per la sostenibilitat del Procés en general. També s'ha portat a terme un procés d'avaluació, que en aquest dossier queda recollit, per tal de poder aportar al territori informació i dades significatives que contribueixin a continuar avançant en el **Procés Comunitari**, i en definitiva, en la millora de la convivència intercultural a Vic.

Aquesta etapa es va iniciar a partir del consens de quins eren els eixos temàtics més importants a treballar a la ciutat per poder caminar cap a una programació comunitària, acompanyada d'una proposta organitzativa. Es va decidir treballar els eixos d'educació, salut comunitària i convivència. Després de tot el procés de diagnosi es van acabar ressaltant i assumint com a eixos de treball rellevants i es van crear espais organitzatius com la taula de salut comunitària, el grup de treball d'AMPAs de Vic, la Taula de Convivència i altres estructures organitzatives que ajuden a articular tot el Procés Global, com l'Espai de Relació Institucional (ERI) o l'Espai Tècnic de Relació (ETR).

En aquesta etapa s'inicien diferents actuacions en la dinàmica comunitària de la ciutat que permeten conèixer la realitat d'aquesta, teixir relacions i reconèixer possibles sinèrgies així com incentivar el coneixement sobre la proposta metodològica d'intervenció i la participació dels diferents agents del territori en el Procés. A partir d'aquí, a través d'un procés d'investigació social, es porta a terme la detecció de necessitats i possibles problemàtiques que es donen en l'àmbit de la salut comunitària, l'educació i quins són els elements sobre els quals cal treballar per millorar la convivència a la ciutat. Posteriorment, i comptant amb la participació de diversos agents implicats, es concreten quines són les actuacions que han de donar resposta a aquestes necessitats i que representin la guia de referència pel treball comunitari en el territori. És així com s'elabora la proposta de Programació Comunitària Intercultural.

PART 2: Síntesi del Diagnòstic i la Programació Comunitària Intercultural

Un cop finalitzada la fase de coneixement compartit sobre el territori recollit en la Monografia Comunitària es generen diversos espais de trobada i debats al voltant de diferents aspectes que preocupen a la comunitat. És a dir, es porta a terme el diagnòstic comunitari que permet identificar els eixos de treball més significatius per la ciutat: necessitats, problemàtiques existents, interessos compartits, etc. Fruït d'aquest debat i la prioritització en el marc del nucli de l'ETR (Espai Tècnic de Relació) s'identifiquen les següents qüestions, les quals s'organitzen en tres eixos temàtics: salut, educació i convivència.

Un cop realitzat el diagnòstic comunitari, amb les necessitats i interessos de la ciutat detectades, es porta a terme la construcció conjunta d'una programació comunitària per poder donar resposta als reptes identificats durant la primera fase del projecte. La **programació comunitària** és la proposta d'activitats, iniciatives, programes, espais de trobada, etc. consensuades de forma participativa i previstes en el marc del Projecte ICI juntament amb l'Ajuntament de Vic. Les aportacions i propostes que es fan en aquest sentit s'acaben de treballar en el marc del nucli de l'ETR amb l'objectiu de dotar de senzillesa i coherència la proposta de treball que sintetitzem a continuació:

Educació comunitària

Vic és una ciutat que treballa en xarxa en l'àmbit educatiu des de fa molts anys. Hi treballen tots els centres de la ciutat i s'hi sumen entitats educatives, universitat i entitats del tercer sector d'àmbits molt diversos. Amb eines com el Pla Educatiu d'Entorn i el Projecte Educatiu de Ciutat s'entomen experiències de formació, intercanvi, treball en xarxa i construcció col·lectiva més enllà de les competències municipals estrictes. També en l'àmbit de les famílies s'ha buscat sempre aquest entramat de ciutat per aconseguir objectius comuns. Les AMPA de la ciutat, com a representats de les famílies, tenen sobre la taula el repte de la interculturalitat, sobretot en les seves accions més enllà de l'escola, les que ja no són d'obligat compliment i que sovint no som experts per entomar. Per aquest motiu, la programació comunitària en educació s'ha centrat en l'àmbit de les famílies.

OBJECTIUS i propostes d'actuació en educació comunitària:

- Crear un punt de trobada i de relació de les diferents AMPA de la ciutat de Vic.
- Fomentar la participació de tota la comunitat educativa.
- Promoure el treball conjunt, on totes les opinions i perspectives són vàlides.
- Construir plegats un nou model de l'Escola de Pares i Mares de Vic - Factor Q.
- Acompanyar a les AMPA en el desenvolupament d'accions concretes, si s'escau pertinent.
- Detectar i donar resposta a les necessitats recollides de les AMPA, generant propostes de treball a nivell de ciutat: formació, espais de debat,...

Espai de treball: GRUP MOTOR D'AMPA format per 20 AMPA de la ciutat (destaquem el fet que a Vic es treballa conjuntament amb les AMPA de centres públics, concertats i privats, Escoles Bressol i Escola de Música (tant a nivell de ciutadania com a nivell professional), la tècnica d'educació de l'Ajuntament de Vic i una persona tècnica del Projecte ICI.

A banda d'aquest grup d'AMPA, com a Projecte ICI també s'ha iniciat la col·laboració amb el projecte de *Codis Culturals*, el qual es preveu que agafi més rellevància de cara als propers cursos. Aquest projecte neix a partir d'una demanda clara dels centres educatius de Vic de treballar els xocs culturals vinculats a l'existència d'una ciutadania cada vegada més diversa en quant a origen i cultura. Pretén detectar reptes prioritaris i emprendre accions consensuades per sensibilitzar la població i transformar situacions quotidianes que poden revertir en una millor convivència a la ciutat.

Concretament el projecte de Codis Culturals es desplega en dues línies de treball, una per a primària i l'altra per a secundària, donant resposta a les necessitats detectades en cadascuna d'aquestes franges d'edat. Per impulsar aquest projecte, existeix una comissió de treball formada per persones de diversos departaments de l'Ajuntament de Vic, a banda de l'equip ICI.

Salut Comunitària

La Salut Comunitària és un concepte actual que pretén canviar la mirada des d'on s'analitza la salut pública. Així doncs, suposa que la comunitat i els professionals que hi treballen sumin esforços per tal de millorar la salut i el benestar de la comunitat i de reduir les desigualtats socials. Per tant, salut comunitària és "el conjunt d'actuacions destinades a millorar la situació de salut de la comunitat en les seves dimensions físiques, psicològiques i socials, que actuen per mitjà de la capacitat col·lectiva d'adaptació positiva als canvis de l'entorn".

Vic ja compta amb iniciatives i projectes que treballen la salut de la comunitat, i cada cop més tendeix a fer participants aquells a qui van dirigides les accions per tal de fer-los corresponsables de la seva pròpia salut i al mateix temps la de la comunitat. Amb aquest escenari, i tenint en compte que a la ciutat no hi havia un espai per treballar aquest tema en concret, el Projecte ICI en el seu pla de treball del curs 2016-2017 es va proposar de constituir la Taula de Salut Comunitària de Vic per generar propostes de treball que ajudin a millorar la pròpia salut i la de la comunitat.

OBJECTIUS i propostes d'actuació de la Taula de Salut Comunitària de Vic:

- Esdevenir un espai de trobada de diferents agents de salut.
- Elaborar una diagnosi en Salut Comunitària.
- Compartir experiències i projectes, bones pràctiques i coneixements d'altres territoris.
- Donar respostes a necessitats detectades pels seus integrants i/o per les conclusions que puguin anar sorgint de la diagnosi.
- Donar a conèixer projectes i entitats que treballen en Salut Comunitària a la ciutat.

Espai de treball: TAULA DE SALUT COMUNITÀRIA DE VIC (TSCV):

La Taula de Salut Comunitària de Vic està formada per diferents actors relacionats en l'àmbit de la salut, alguns de locals i d'altres de comarcals, fet que ajuda a poder conèixer experiències dels territoris veïns, i al mateix temps poder tenir un *mirall* on poder-se comparar i avaluar.

Els actors que actualment formen la TSCV, oberts a incloure'n d'altres si s'escau, són els següents: Ajuntament de Vic (tècnica del servei municipal de salut), Agència de Salut Pública, CAT Salut, Universitat de Vic–Universitat Central de Catalunya (UVIC – UCC), Centre d'Estudis Sanitaris i Socials (CESS), EAP Vic 1 Nord, EAP Vic 2 Sud, Consorci Hospitalari de Vic (CHV), Càtedra de cures pal·liatives, Atenció Salut Social i Reproductiva (ASSIR), Osonament, Col·legi de Farmacèutics de Barcelona, Col·legi de metges de Barcelona, Creu Roja Osona, Càritas Arxiprestal de Vic i Projecte ICI.

L'octubre de 2018 la TSCV va presentar a la ciutat el Diagnòstic en Salut Comunitària de Vic, que té per objectiu reportar de la forma més fidedigne l'estatus de la ciutat en quant a salut, per establir un punt de partida des d'on començar a treballar els reptes del territori.

Arrel de la identificació d'aquests reptes, es creen en el marc de la TSCV, altres comissions de treball específiques:

- Comissió del Programa de Prescripció Social i Salut: treballa per la implementació d'aquest programa que és una proposta de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i que consisteix en un procés a través del qual una persona professional sanitària i una persona pacient identifiquen junts els tipus d'activitats que poden ser beneficioses per afrontar un determinat problema de salut.
- Comissió de la Jornada en Salut Comunitària de Vic: s'encarrega d'organitzar aquesta formació anual on participen més de 150 professionals de l'àmbit social i de la salut i que pretén visualitzar la tasca i projectes existents en l'àmbit de la salut comunitària, així com difondre discursos emergents en aquest camp.
- Comissió de Persones Grans: vol donar resposta al repte que es va prioritzar a la presentació del Diagnòstic Comunitari, analitzant en profunditat la situació i necessitats de les persones grans de Vic, i per tal de poder dissenyar accions de millora.

Convivència

La Taula de Convivència de Vic (TCV) neix en un moment en el que la Xarxa d'Acollida Municipal de Vic (XAM) fa el pas de l'acollida a la convivència i per tant dóna entrada a nous professionals i entitats. Aquest és el punt d'inflexió que evidencia la necessitat d'un grup de treball més operatiu on hi siguin presents aquelles entitats i persones tècniques que treballen directament i de forma diària amb la convivència de la ciutat de Vic.

La TCV formada doncs per tècnics i entitats té com a finalitat esdevenir l'observatori de la convivència de la ciutat, de manera que siguin les persones professionals que la formen les que tractin les línies de cap a on s'han de posar esforços, o per on s'ha de començar a treballar per millorar certes preocupacions que els professionals de la XAM han identificat com a necessàries i en algunes ocasions prioritàries.

Les necessitats identificades giren al voltant de la necessitat de reforçar la cohesió social, la debilitat dels valors sobre la interculturalitat i el gènere, la gairebé inexistent relació entre

comunitats de diverses procedències, l'existència de prejudicis i estereotips i la percepció en alguns espais públics d'una certa inseguretat.

OBJECTIUS i propostes d'actuació en el marc de la convivència:

- Tenir una visió a temps real de l'estat de la convivència i dels recursos dels quals disposa la ciutat per donar resposta a les necessitats i prioritzar demandes.
- Donar resposta a les preocupacions i propostes detectades, definides i prioritzades per les persones professionals que formen la XAM.
- Organitzar-se per comissions quan aparegui la necessitat de treballar algun projecte en concret.
- Elaborar un *mapeig* dels projectes i iniciatives vinculades a la convivència a la ciutat.
- Ser una xarxa/espai per la ciutat, on treballin col·laborativament tècnics i entitats del territori.
- Esdevenir un aglutinador de projectes que s'estiguin treballant a la ciutat: obrir-los i fer-los créixer.
- Visualitzar les iniciatives i la tasca que es realitza a la ciutat en relació a la convivència i la cohesió social.
- Promoure accions comunitàries que contribueixin a la millora de la convivència i la cohesió social.

Els actors que actualment formen la TCV, oberts a incloure'n d'altres si s'escau, són els següents: Ajuntament de Vic (Acollida, Participació, Ciutadania, Civisme, Cooperació, Serveis Socials, Vic Dones SIAD-Osona, Mediació, Cultura, VicJove, Educació), Creu Roja, Associació Tapis, Casal Claret, Càritas, Projecte ICI. A les últimes trobades també s'han convidat altres entitats de la ciutat, entre elles les entitats de persones nouvingudes i Unitat Contra el Feixisme i el Racisme.

De la TCV se'n desprenen tres grups o comissions que desenvolupen accions concretes amb finalitats també concretes:

- Comissió de treball "Viu el Carrer!": formada per tècnics i entitats del territori amb l'objectiu de dinamitzar l'espai públic amb activitats lúdiques i esportives obertes a tothom, dirigides principalment a infants, joves i famílies per tal de proporcionar una oferta gratuïta a la ciutat i promoure el coneixement i moviment de la ciutadania de Vic.
- Comissió de "Diades Emblemàtiques": va néixer liderada per Vic Dones SIAD Osona, per organitzar les diades de forma conjunta entre les diferents entitats del territori que ho havien anat fent fins al moment de forma individual.
- Comissió de treball "JoVinc! Fem Barri": pretén enfortir el sentiment de pertinença de les persones joves als seus barris, oferint una proposta d'acompanyament educatiu i personal als participants. El projecte es troba en procés de desplegament.

PART 3: Avaluació de les temàtiques i elements més significatius del Procés Comunitari Intercultural

En els següents apartats hem realitzat una valoració dels diferents aspectes significatius que el procés comunitari ha treballat o ha utilitzat com a eina metodològica per al seu desenvolupament. Concretament, s'han agafat dades disponibles objectives i s'ha elaborat una matriu d'indicadors que ha permès quantificar els diversos aspectes analitzats. S'han qualificat els indicadors amb una valoració d'assoliment de resultats reduït, mitjà o ampli, descrivint el contingut valorat en cada indicador.

En una segona fase de l'Avaluació Comunitària, s'han creuat aquests resultats amb les valoracions qualitatives aportades per persones tècniques, ciutadania i càrrecs polítics, recollides a col·loquis organitzats expressament amb aquesta finalitat.

3.1. Convivència i Interculturalitat

Tal com s'ha comentat anteriorment, fruit de l'anàlisi de la realitat del territori realitzada els primers anys de projecte, es van identificar reptes al voltant de la necessitat de reforçar la cohesió social, la debilitat dels valors sobre la interculturalitat i el gènere, la gairebé inexistent relació entre comunitats de diverses procedències, l'existència de prejudicis i estereotips i la percepció en alguns espais públics d'una certa inseguretat.

Enquesta sobre convivència intercultural en l'àmbit local

En el Projecte ICI la dimensió de coneixement i investigació té una gran rellevància. Compta amb una direcció científica per part d'un equip de la Universidad Autónoma de Madrid juntament amb un comitè assessor que validen en la pràctica un model o via d'intervenció eficaç, eficient, transferible i sostenible. Un dels seus instruments principals és l'elaboració periòdica d'enquestes tant a la població resident als territoris on s'està intervenint com també a d'altres localitats per establir un *grup de control* que permet comparar resultats.

També en referència a la convivència, cal destacar la informació aportada per l'Enquesta 2015 sobre convivència intercultural en l'àmbit local, encarregada per l'Obra Social la Caixa a tots els territoris on es desenvolupa el Projecte ICI, entre els quals Vic. La finalitat de l'enquesta és contribuir al coneixement de l'estat de la convivència de cadascun d'aquests barris, pobles o ciutats per poder valorar l'impacte del Projecte ICI. L'enquesta, realitzada a Vic a 400 persones enquestades (262 de nacionalitat espanyola i 138 d'estrangeres, aplicant quotes de sexe i edat), ens ofereix una aproximació representativa, quantitativa i complementària del coneixement directe extret del territori. També cal tenir en compte sempre el marge d'error i concentrar l'anàlisi en xifres rellevants numèricament.

L' "Enquesta 2015 sobre convivència intercultural en l'àmbit local" ens permet contribuir al coneixement de l'estat de la convivència a Vic a dia d'avui; en un futur, mitjançant l'elaboració d'una nova enquesta que ens permeti comparar resultats, podrem identificar i mesurar l'impacte del projecte en el temps.

A continuació s'exposen alguns aspectes i idees recollides a l'Enquesta sobre la convivència intercultural en l'àmbit local 2015.

Una dada destacable és la conclusió global de l'enquesta en quant a la percepció de la convivència, la coexistència i l'hostilitat a la ciutat de Vic. Mostra que a la ciutat hi ha **més percepció de convivència que en el conjunt dels 31 territoris enquestats**, dada positiva, i consegüentment, la coexistència és menor. Pel que fa a l'hostilitat, el resultat de Vic i del total dels territoris és semblant.

Percepció de...	Mostra total: 31 territoris amb projecte ICI	Mostra local: Vic
Convivència	36%	49%
Coexistència	50%	38,50%
Hostilitat	14%	12%
Escala d'1 a 5*	3,32	3,48

* De pitjor a millor percepció de convivència.

Aspectes favorables a conservar

Exposem els resultats de l'Enquesta 2015 que reflecteixen situacions o processos que podem qualificar com a especialment positius o favorables a la cohesió, l'entesa i la pau social.

Sector majoritari amb posicions de tolerància passiva davant la diversitat. A l'informe es troben moltes dades en aquesta línia. Un exemple: Quan es pregunta a veïns i veïnes que són pares o mares d'infants en edat escolar sobre què els sembla que hi hagi a l'escola alumnes de diferents cultures i nacionalitats, el 79% de les respostes s'enquadren en "bé, tot i que crea problemes" o en "excel·lent, és enriquidor".

Actituds positives respecte dels processos de diversificació sociocultural de la localitat. Quan es demana als residents com veuen que actualment hi hagi a la seva localitat diferents vestimentes, idiomes, menjars, trets físics o cultures, el sector al qual els sembla bé o molt bé oscil·la entre el 56% i el 61%, actitud que es correspon amb l'aspecte favorable següent.

Àmplia majoria a favor del pluralisme cultural i una minoria assimilacionista lleu. En la tipologia dels models de gestió de la diversitat cultural, un dels dilemes que es presenten és entre l'assimilacionisme i el pluralisme, de manera que és crucial conèixer les posicions existents sobre aquest punt en la població. Doncs bé, el 94% està d'acord que és bo que també mantinguin la seva llengua i costums, mentre que el 6% considera que si es volen quedar aquí, han d'oblidar els seus costums, etc.

Satisfacció molt majoritària de viure al territori i fort arrelament local, si bé una àmplia minoria es canviaria de barri (indicador de preferència residencial). En efecte, d'una banda, el 82% manifesta sentir-se molt o força a gust vivint a la localitat (79% en la mostra total). D'altra banda, el 65% manifesta que, si pogués triar lliurement el lloc de residència, continuaria vivint al mateix barri (63% en la mostra general).

Aspectes desfavorables que requereixen una atenció especial

A l'Enquesta 2015 es van identificar situacions o processos especialment negatius o desfavorables per a la convivència i la cohesió a la comunitat.

Existència d'un sector, minoritari però que cal tenir en compte, amb actituds d'exclusió i rebuig cap a la diversitat. Vegem-ne les dades respecte dels mateixos exemples que s'han proposat abans quan parlàvem de posicions de tolerància amb relació a la presència a l'escola d'alumnat estranger: només el 5% manifesta que "li agradaria que no fos així, però què hi farem" (pràcticament la mateixa proporció que en la mostra total, 4%). Tot i així, respecte de la pràctica de diferents religions a Vic, el 22% declara que és un inconvenient o un gran inconvenient (mentre que en la mostra general aquesta proporció se situa en el 10%).

Existència d'un sector ampli de la població amb actituds ambivalents cap a la diversitat cultural. S'observa que una àmplia proporció de la població manifesta postures ambivalents vers la presència de la diversitat cultural i les persones migrades. Així, per exemple, el 36% de la població autòctona a Vic no considera ni bé ni malament la procedència de persones de diferents països, enfront del 29% de la mostra del conjunt dels territoris. Així mateix, el 38,5% creu que hi predominen les relacions interculturals de coexistència, ja que considera que amb prou feines hi ha relació entre els veïns (el 50% en la mostra total).

Reconeixement minoritari, però obert i explícit, de recel cap a la religió musulmana. A Vic el 16% reconeix tenir força o molt recel vers la religió musulmana, percentatge que se situa en el 20,5% en la mostra total.

Un de cada tres immigrants reconeix sentir-se discriminat (37%). Aquest percentatge es troba clarament per sobre de la mitjana del conjunt de territoris analitzats (20,6%).

Conclusions i aportacions: Convivència i Interculturalitat

Partint de la conceptualització que fa Giménez del concepte de convivència com "una relació positiva, esto es, de respeto y de comunicació, pero no exenta de conflictividad." (2015, p. 52) però tenint clar que el que marcarà que aquesta sigui positiva són les relacions i la manera com s'abordin els possibles problemes i després de recollir tota la informació relacionada amb aquesta idea s'han establert uns criteris que han orientat els col·loquis i enquestes.

Segons les dades subjectives recollides i analitzades, es classifiquen els resultats més rellevants en relació a la convivència i la interculturalitat en diferents apartats: Relació intercultural; Convivència, coexistència i hostilitat; Estereotips, estigmatització i racisme; i Igualtat d'Oportunitats.

Relació intercultural

- Existeixen espais de relació entre els diferents protagonistes (ciutadania, tècnics i representants polítics) però és especialment necessari garantir i afavorir la inclusió de la diversitat cultural. La percepció és que les persones d'origen i cultura diverses no hi són presents.

"Penso que no hi ha convivència intercultural. En general hi ha pocs espais de relació entre persones de cultures diferents."

- Es percep una manca d'espais d'intercanvi cultural, com a espais formatius però encara hi ha una visió vinculada a la idea de multiculturalisme. Es constata la necessitat de generar espais o iniciatives formatives més en la línia de la interculturalitat.

“Grups per parlar de diferents cultures, codis culturals, jo crec que això s’hauria de poder fer extensiu. Coses de diferents cultures (l’autòctona i les nouvingudes) com un intercanvi de coneixement per no acabar tenint prejudicis envers als altres. Involucrar-nos en grups amb la ciutat. Hi ha diversitat però hi ha moltes coses que les podem compartir perquè, per exemple, la ciutat és de tots.”

Aquesta idea d’intercanvi és interessant però si des del Projecte ICI es vol partir d’una manera de treballar basada en la interculturalitat una proposta més en la línia multicultural no aconsegueix arribar a aquest objectiu. És per això, que es considera interessant per una banda aquesta idea de generar espais però des d’un enfoc intercultural i per una altra banda, poder oferir espais formatius en els quals hi hagi una aproximació a aquesta mateixa línia de treball amb la diversitat cultural. En aquest sentit Giménez (2015) apunta que:

(...) en la perspectiva interculturalista se trata de identificar colectivamente los puntos en común de vecinos y vecinas, más allá de sus bagajes culturales diferenciados, más allá de sus identidades y pertenencias particulares. (p. 57)

- Es percep una major relació intercultural entre infants que entre persones adultes. Compartir espais comuns com l’escola poden afavorir aquesta relació però es visualitza una pèrdua d’aquest valor quan, a partir de l’adolescència, sembla que només es comparteixen espais formals.

“Quan els nens són petits la diversitat s’accepta d’una manera – els nens juguen junts al carrer, a l’escola – i a mesura que van creixent (...) hi ha una autodiscriminació moltes vegades. No sé com és que es produeix aquest canvi si el missatge de casa sempre és el mateix. És un símptoma que alguna cosa no funciona”.

Convivència, coexistència i hostilitat

- No es percep un ambient de conflicte a l’espai públic però tampoc de convivència, ja que les relacions interculturals tampoc són visibles. En canvi, es confirma l’existència de queixes veïnals que poden indicar que hi ha conflictes per raó d’origen i cultura. Per tant, s’evidencia que l’hostilitat és latent, no manifesta i que la relació entre persones o grups de diferents cultures i/o orígens és de coexistència.

“En aquesta ciutat hi ha més coexistència que convivència però no hi ha problemes de convivència a trets generals. Si anéssim a desglossar situacions d’alguna escala és veritat que hi ha racisme i xenofòbia. Crec que és més latent que no pas manifest, no ens trobem agressions ni pintades xungues (...). Vivim en una ciutat a on hi ha gent que viu de portes endintre, no hi ha problemes a nivell públic (...). Hi ha gent que no dirà mai que es racista però a nivell d’actitud ho és (...). Són aquests petits racismes que si els sumes doncs hi són.”

En aquest sentit, tot i que els conflictes no siguin manifestos perquè, com diu Giménez (2015), “el modo de sociabilidad encarnado por la coexistencia tiene las indudables ventajas de que se goza de cierta paz, aunque frágil, pues en ella no suele haber agresión, insulto, hostilidad manifiesta.”(p. 53) pren importància la necessitat de seguir treballant per millorar la convivència per poder abordar les possibles problemàtiques de forma preventiva, tal com s’especifica a continuació:

- Es valora la necessitat de treballar per millorar la convivència i la cohesió social abans de l'aparició de conflictes manifestos, de forma preventiva i educativa.

“Els temes de convivència s’han d’anar treballant sense esperar que passi alguna cosa que explotí, s’ha de fer un treball preventiu.”

- Es valora la possibilitat de trencar amb la dicotomia entre persones d’origens i cultures diversos i persones “autòctones” en l’abordatge dels conflictes, ja que es detecta que aquests també es poden donar entre persones d’un “grup d’iguals” o de pertinença. Es percep la necessitat de parlar de conviure amb la diferència en general.

“Treballant amb diferents comunitats he vist que hi ha conflictes entre diferents cultures no només entre nous i “autòctons”.

Per això, és important fer un pas més en la manera d’entendre les relacions, des d’aquesta mirada més intercultural: *“Podemos ser diferentes y vivir juntos, y podemos aprender el arte de vivir con la diferencia, respetándola, salvaguardando la diferencia de uno y aceptando la diferencia del otro.”* (Bauman, 2006, p.73)

- Es reconeix la necessitat d’involucrar a totes les persones en la gestió de la diversitat (“autòctones” i persones migrades o d’origen cultural diferent a l’entès com a “occidental”), evitant la idea d’assimilacionisme i responsabilitzant a tota la societat.

“De mica en mica s’ha d’anar introduint i fer veure a la gent que hem de conviure. És un procés lent però hem de saber conviure i ens hem d’obrir. La implicació ha de ser de les dues parts: tant la ciutat acollidora com les persones que han vingut de fora i estan en un procés d’integració. Ens hem d’obrir, si no ens obrim costarà la convivència.”

- Es percep una manca de voluntat política en la prioritjació del treball per la millora de la convivència intercultural. La sensació és que no s’aborda de forma global i amb visió de futur.

“Crec que es fan accions però poc coordinades i amb poca continuïtat. No s’aborda la situació de manera global i amb previsió de futur.”

Estereotips, estigmatització i racisme,...

- Hi ha una manca de coneixement de l’altre i d’acceptació a la diferència (amb punts d’eurocentrisme i rumorologia), que denota una necessitat formativa en general, prioritjant la dels representants polítics i tècnics, de forma transversal (no només en l’àmbit social), de manera que les actuacions des de les administracions locals tinguin en compte la interculturalitat (per exemple, en habitatge i urbanisme).

En aquest sentit, per evitar caure en estereotips i prejudicis, és molt important treballar per aconseguir una societat amb una visió crítica davant certs rumors o maneres de percebre la diferència com quelcom amenaçador perquè, com diu Bauman (2006):

El miedo a lo desconocido que se palpa, aunque sea subliminalmente, en la atmósfera pide a gritos una válvula de escape convincente. La ansiedad acumulada tiende a descargarse contra determinados forasteros, elegidos para que personifiquen lo raro, lo inquietante, lo impenetrable de algunas costumbres, la vaguedad de ciertos peligros y amenazas. (p. 27)

Aquesta necessitat formativa per anar més enllà d'una postura ambivalent queda palesa en alguns dels comentaris de representants polítics recollits al col·loqui grupal:

“A vegades, la pròpia cultura fa que la persona no es pugui desenvolupar.”

Igualtat d'oportunitats

- Es detecta una manca d'oportunitats de les persones amb diversitat d'origen o cultural en alguns aspectes com l'habitatge (sobretot en el cas de les persones d'origen subsaharià). Es reflexiona que per aconseguir avançar en la convivència primer s'ha de garantir la cobertura de necessitats bàsiques de la ciutadania.

“Respecte fa cinc anys, s'ha empitjorat en alguns aspectes, com l'accés a l'habitatge. Hi ha casos en els quals algunes persones d'origen estranger demanen a persones autòctones que puguin gestionar-los la recerca de lloguer perquè no els deixen accedir a l'oferta existent i algunes persones que viuen fora de Vic detecten que ha incrementat la població subsahariana suposadament perquè no troben habitatge a Vic.”

Giménez (2015) apunta que hi ha uns drets i uns deures que són imprescindibles en el treball per la convivència intercultural:“(…) uno de esos “puntos en común”, son los derechos en tanto miembros de la comunidad: derecho de residencia local, derechos de acceso a los recursos públicos, derecho a la participación en la vida local, etc.” (p. 57)

3.2 Elements permanents del procés comunitari

A continuació s'analitzen a través d'una matriu d'indicadors proposada, diversos aspectes relacionats amb els elements permanents del procés comunitari. Cada indicador s'ha valorat amb un resultat reduït, mitjà o alt, en funció de l'estat d'aquell element a la ciutat, en el marc del projecte ICI. També es descriu breument la fita assolida al cinquè any de projecte – actualitat.

Aquestes dades, en una segona fase de l'Avaluació Comunitària, s'han creuat amb les aportacions obtingudes dels col·loquis realitzats amb la ciutadania, persones tècniques i responsables polítics.

3.2.1. La participació dels protagonistes de la comunitat

Durant aquests anys s'han teixit relacions estables amb els tres protagonistes de la comunitat (ciutadania, personal tècnic i representants polítics), que es troben de forma regular en alguna de les taules de treball creades en l'àmbit de salut, convivència i educació. A més, s'ha comptat amb la participació de ciutadania a les diverses activitats proposades.

Malgrat l'evolució positiva d'aquesta participació, es detecta encara un repte en aquest sentit, essent necessari millorar la implicació de ciutadania. Així mateix, caldria enfortir també la relació dels tres protagonistes esmentats en un mateix espai.

Indicador	Resultat	Descripció
Relacions col·laboratives	Reduït	Existeixen relacions puntuals de col·laboració entre els tres protagonistes.
Participació conjunta	Reduït	Es constata una participació desigual entre protagonistes atenent a la seva representativitat al territori.
Participació de recursos tècnics i professionals	Mitjà	Es constata una suficient representativitat de recursos tècnics i professionals en la seva participació al procés comunitari.
Participació de representants institucionals i de l'administració	Mitjà	Es constata una suficient representativitat de representants institucionals i de l'administració en el marc del procés comunitari.
Participació de la ciutadania	Reduït	Es constata una insuficient representativitat de la ciutadania en el marc del procés comunitari.

Conclusions i aportacions: La participació dels protagonistes de la comunitat

Una de les prioritats del Projecte ICI es aquest treball conjunt dels tres protagonistes de la comunitat, ja esmentats amb anterioritat, tenint en compte que: “Cada uno de estos tres protagonistas tiene su especificidad (posiciones, intereses, necesidades, ciclos y horarios, lenguajes, símbolos, etc.) a las cuales hay que prestar la debida atención si se quiere contribuir a generar espacios propios y compartidos de relación.” (Giménez, 2015, p. 52).

A continuació, fem un recull de les aportacions i resultats obtinguts a partir dels col·loquis, entrevistes i enquestes diferenciant entre: participació dels representants polítics, participació de les persones professionals, participació de la ciutadania i participació intercultural.

Participació representants polítics

- S'han recollit algunes opinions a les quals es percep una participació baixa dels representants polítics i una manca de prioritització del treball per la convivència i la participació de forma transversal.

“Als polítics els hi costa i per tant, la seva implicació no és positiva. Els tècnics o professionals fan molt bona feina perquè participen i volen fer participar a la ciutadania. Ja veus quin contrast, tan de bo els polítics vegin la realitat i que la convivència sigui una prioritat.”

- Es visualitza una manca de representants polítics d'origens i cultures diversos, fent palesa la necessitat que l'espai de la política institucional sigui realment un reflex de la societat.

“La participació de persones d'origens diversos en la política ajuda a visualitzar la diversitat i les possibilitats de participació que tenen.”

Participació professionals

- Es percep una alta participació dels professionals de l'administració i es valora positivament la seva implicació.

“A la TSCV jo veig molta implicació a nivell professional, ganes de fer feina i de fer coses concretes importants, que no siguin un bolet. No són les típiques reunions que no en treus res. En alguna sempre s’avança.”

- Els professionals de l’administració i de les entitats del tercer sector social valoren positivament els espais de relació i participació però assumeixen la dificultat per encaixar-ho en les seves jornades laborals pel volum de feina que ja tenen.

“Depèn de la implicació personal del professional, de la part que vulgui/pugui aportar-hi extra. Si volem canviar coses hi hem de ser, volem moltes coses i canvis però, en general, jo no veig que hi siguem. Has de conèixer els diferents agents amb els que has de treballar i això requereix moure’t cap a on són ells i temps.”

- Es valora positivament la voluntat d’incloure persones amb diversitat d’origens i cultures en perfils tècnics de l’administració i les entitats del tercer sector social però encara no es visualitza.

“Pot ser un model trencador si a nivell tècnic de l’administració hi ha cada vegada més diversitat cultural. Hi ha molta més diversitat en entitats.”

En aquest sentit, Giménez (2015) també ens parla de la importància d’incloure la diversitat cultural en els perfils tècnics:

(...) si nos fijamos en la diversidad sociocultural de la comunidad, partiremos de la imperiosa necesidad de que ese conjunto de instituciones funcionen de forma inclusiva – no practicando la discriminación etnocultural, incluyendo entre su personal técnico profesionales de orígenes diversos, etc. –. (p. 59)

Participació ciutadania

- En general, es percep la participació de la ciutadania com a insuficient i s’atribueix a una manca de cultura de participació però també a la manca d’espais de governança significatius per a les persones.

“A nivell de ciutadania els grups focals va costar implicar a les persones per això va bé que hi hagi entitats actives que puguin moure a gent. Sempre hi ha la mateixa gent que es mou per diferents coses de la ciutat però si aconseguixes cares noves ja és un pas. És més fàcil quan hi ha un seguiment i poden exposar propostes i veuen que hi ha una resposta. Has de tenir en compte als ciutadans perquè tingui èxit.”

- Es percep una manca de participació de la ciutadania en espais de relació que acaben tenint una mirada molt tècnica.

“La única crítica que jo hi faria és la manca de participació de la comunitat... Això és molt difícil, és el cavall de batalla de qualsevol projecte d’intervenció: Com fem participar a la comunitat?”

Participació intercultural

- Es percep una manca d’espais de relació amb diversitat d’origens i cultures.

“Falta reconeixement, sembla que els hi estigués fent una concessió. La participació de les persones novingudes costa moltíssim a no ser que hi vegin una relació directa en que ells vegin que és una cosa que els afecta directament, amb els afers públics els hi costa molt. El tema llengua també és un element bàsic per poder participar, a tenir més igualtat, a sentir-te més proper a la ciutat a on vius, etc. El tema de la manca de cultura de participació és generalitzat.”

- Es percep una manca de participació de les persones d'origens i cultures diverses que s'atribueix a elements culturals i econòmics.

“Des de l'activitat cultural, s'organitzen activitats a determinats barris amb més població immigrant pensant que hi poden participar, però costa molt. Potser hem de fer activitats de la seva cultura perquè costa que es fiquin a les activitats d'aquí. Si hi van és perquè hi va la canalla.”

Vinculat a la idea de que hi ha una manca de participació de la ciutadania, Marchioni (1967) fa una crítica que ajuda a tenir una mirada més global de les possibles causes d'aquesta dificultat percebuda, en aquest cas, sobretot des de perfils professionals de l'administració i representants polítics:

(...) es mucho más fácil decir y demostrar que los campesinos son individualistas y que no quieren saber nada de cooperativismo (entès com a participació comunitària), que no averiguar si a lo largo de su historia la sociedad ha pedido al campesino una actitud comunitaria o cooperativa, mientras ayudaban, con todos los medios y artificios, de que se quedara aislado en su familia. (Marchioni, 1967, p. 32)

Vinculat a la idea de dificultats en la participació intercultural també es podria posar de relleu, com a una de les possibles causes, el fet de no tenir unes condicions de vida dignes. Tal com apunta Marchioni (1967):“Es mucho más fácil decir que los campesinos quieren ser analfabetos (ya que hay maestros que dan cursos gratuitos y nadie va), que averiguar si la situación en que vive este campesino le requiere saber leer o escribir.” (p.33)

Així, es poden trobar algunes idees exposades durant els col·loquis referent a aquest tema:

“A vegades fins i tot costa que els pares i mares d'alguns infants posin en valor que el seu fill toqui un instrument i el vagin a veure el dia del concert final.”

“La carrega emocional, cultural o de costums fa que costi participar. A vegades els pares inculquen als seus fills que no cal sortir tant al carrer. Jo conec la cultura marroquina, sobretot de zones rurals, que els hi costa participar perquè pensen: no ens barregem massa per no portar problemes. Ens hem d'obrir.”

“Participació a reunions, no venen, no perquè no vulguin sinó perquè hi ha diferents casuístiques,...Ens costa molt anar al focus i saber exactament què passa.”

3.2.2 L'equip comunitari

En aquests moments, es compta amb un equip comunitari format per les dues persones tècniques del projecte ICI i la col·laboració de la tècnica de ciutadania de l'Ajuntament de Vic. Per tal de fer sostenible aquest equip en el temps, seria convenient comptar amb la previsió de

crear un servei, programa o centre comunitari intercultural. Val a dir, però, que bona part dels professionals que participen de les diverses taules de treball, ho fan amb una tendència cada vegada major a treballar comunitàriament.

Indicador	Resultat	Descripció
Consolidació de l'Equip Comunitari	Mitjà	L'equip ICI (format per 2 tècnics de l'Associació Tapís) compta amb el suport de la tècnica de ciutadania de l'Ajuntament de Vic que assumeix funcions específiques pròpies de l'equip comunitari.
Sostenibilitat de l'Equip Comunitari	Reduït	No existeixen condicions per crear un servei, programa o centre comunitari intercultural.
Adequació de les funcions de l'Equip Comunitari	Mitjà	L'equip comunitari comparteix amb altres recursos tècnics la facilitació dels espais (taula de salut, grup d'AMPAs...) i l'organització d'accions.
Paritat de Gènere a l'Equip Comunitari	Mitjà	Existeix un cert equilibri entre homes i dones a l'equip comunitari.

3.2.3 La informació comunitària i comunicació social

Actualment es compta amb dues pàgines web actives (www.procescomunitarivic.cat i www.viuelcarrer.cat). La primera recull els avenços, les activitats, els documents i les propostes generades des del projecte per tal que en disposi tota la comunitat. A la segona, s'hi publiquen específicament els esdeveniments relacionats amb el projecte d'intervenció a l'espai públic "Viu el carrer!".

A més, es publiquen semestralment les fulles informatives, on es recullen les accions principals desenvolupades i les fites aconseguides, així com les avaluacions i les programacions comunitàries. També es compta amb les xarxes socials (Facebook, Twitter i Instagram) on es publiquen els principals esdeveniments.

Prèviament o després de les diferents actuacions s'emeten notes de premsa que es consensuen específicament amb el servei de comunicació de la Fundació Bancària "la Caixa" i el servei de comunicació de l'Ajuntament de Vic.

De moment, la implicació dels mitjans de comunicació i la mateixa comunitat en l'elaboració i disseny de les estratègies comunicatives del procés comunitari encara són baixes.

Indicador	Resultat	Descripció
Accessibilitat del Sistema d'Informació i Documentació del projecte	Mitjà	Existeix un registre de tota la documentació comunitària, disponible únicament a demanda dels protagonistes de la comunitat.
Elaboració de fulles informatives	Reduït	La fulla informativa la realitza l'equip comunitari per informar dels resultats del procés comunitari.
Participació en la informació Comunitària	Mitjà	La informació comunitària s'elabora des dels espais tècnics de relació per informar de les seves actuacions.
Ús de la Informació Comunitària	Reduït	Els espais de relació no utilitzen la informació comunitària com un aspecte clau de la seva activitat.

Instruments d'informació Comunitària	Alt	El Procés Comunitari compta amb diversos mecanismes d'informació comunitària (fulles informatives, social media,...) que permeten adaptar la informació als tres protagonistes.
Adequació del llenguatge als destinataris	Alt	Els instruments d'informació s'adeqüen notablement als diferents destinataris.
Accions de comunicació	Mitjà	A més de comunicar activitats puntuals del Procés, es realitzen accions de comunicació dirigides a sensibilitzar en matèria de convivència ciutadana intercultural.
Participació dels actors socials en la estratègia de comunicació	Reduït	La comunicació és una tasca assumida per l'equip comunitari.
Participació dels mitjans de comunicació en el procés comunitari	Reduït	Relació passiva dels mitjans de comunicació. Són receptors de notícies relacionades amb el desenvolupament del procés comunitari.
Edició de la programació comunitària	Alt	S'ha editat i publicat la Programació Comunitària per difondre-la al territori.

Conclusions i aportacions: La informació comunitària i comunicació social

- Es valora positivament la implementació de diferents mitjans de comunicació per fer arribar la informació comunitària però s'intueix una manca d'efectivitat per arribar a tota la ciutadania.

“De vosaltres conec molt poc, des de turisme i comerç hem intervingut poc.”

“Jo no coneixia ni havia participat en cap dels espais de treball.”

- Per arribar a la ciutadania es posa de manifest la importància d'utilitzar mitjans més directes i de proximitat com pot ser apropar-se a diferents col·lectius o grups i crear vincles.

“Aquests canals de comunicació ajuden bastant però a la gent li costa accedir-hi. Si vas insistint, ho van sentint i t'apropes a les comunitats (centres de culte, dones que estudien al consorci, etc.). Anar donant aquesta informació i per anar insistint és millor fer-ho en persona.”

3.3 Els espais d'organització, relació i participació de les persones protagonistes

Igual que en l'apartat anterior, per fer la valoració dels espais d'organització, relació i participació dels protagonistes, s'ha utilitzat una matriu d'indicadors. Cada indicador s'ha valorat amb un resultat reduït, mitjà o alt, en funció de l'estat d'aquell element a la ciutat, en el marc del projecte ICI. A continuació, es descriu breument la fita assolida al cinquè any de projecte – actualitat. També s'incorpora un apartat de conclusions realitzat a partir de les aportacions recollides als diferents col·loquis, entrevistes i enquestes.

3.3.1. Taula de seguiment institucional (ERI)

Enguany s'ha creat aquesta taula de seguiment institucional. Aquest espai té per objectiu que els representants de les diferents administracions públiques, ja sigui representants municipals com comarcals o d'altres estrats, així com els directius d'entitats sense ànim de lucre, facin pública la seva implicació (mitjançant un acord de col·laboració) i aportació al desenvolupament del projecte i el procés comunitari que l'equip comunitari (equip ICI) planteja al territori. D'aquesta manera, es vol garantir la continuïtat i sostenibilitat del procés comunitari per la millora de la convivència i la cohesió social de la ciutat.

La formen l'Ajuntament de Vic, la Fundació Bancària "la Caixa", l'Associació Tapís, la Fundació Universitària Balmes, l'Agència de Salut Pública de la Catalunya Central, el Servei Català de la Salut – regió Sanitària de la Catalunya Central –, el Consorci Hospitalari de Vic, el Consell Esportiu d'Osona, l'EAP Vic 2 Sud, Osonament, Casal Claret i Càritas arxiprestal Vic.

Indicador	Resultat	Descripció
Constitució de l'ERI	Alt	Disposem d'ERI o fòrmules locals equivalents amb normes de funcionament o protocol.
Composició de l'ERI	Alt	L'ERI està format per: Entitat, FBLC, administració local, entitats privades, altres administracions i altres institucions clau pel desenvolupament estratègic del Procés.
Resultados de l'ERI	Mitjà	L'ERI avala el procés comunitari i dóna a conèixer públicament les reunions i acords.
ERI i programació	Alt	L'ERI assumeix formalment la programació comunitària i acorden mesures que faciliten el seu desenvolupament.
ERI i convivència	Reduït	S'assumeix el compromís per la convivència però no hi ha un pla de convivència en el territori.
Periodicitat	Mitjà	L'ERI es reuneix anualment però sense una periodicitat definida.

3.3.2. Espai Tècnic de Relació (ETR)

A Vic, aquest espai coincideix amb la Xarxa d'Acollida Municipal (XAM) coordinada des de l'Oficina Municipal d'Acollida (OMA). És una xarxa de treball formada pels diferents serveis i entitats de la ciutat, que treballen i vetllen per l'acollida de les persones novingudes. L'objectiu principal de la XAM era treballar transversalment, i amb la col·laboració dels diferents serveis i entitats per donar una bona acollida a la ciutat i, al febrer de 2017, va fer el pas de l'acollida a la convivència, donant entrada a nous professionals i entitats, dels camps de l'educació i la salut.

Actualment formen part de la XAM un total de 37 agents dels camps de: Acollida, Padró, Sanitat, Educació, Afers Socials, Assessoria legal i jurídica, Treball, Llengua, Habitatge, Seguretat, i diverses entitats.

Des de l'OMA, es coordina tot el treball de la XAM, així com les diferents activitats que es realitzen.

De la XAM en va néixer la Taula de Convivència, per tal de comptar amb un grup de treball més operatiu on hi hagués presents aquelles entitats i persones tècniques que treballen directament i de forma diària amb la convivència a la ciutat de Vic.

Indicador	Resultat	Descripció
Fortalesa de l'ETR	Alt	Existeix ETR global, que a més a més de lo anterior, està organitzat en base a la programació comunitària.
Composició de l'ETR	Alt	Participen tècnics de diferents àrees i diferents administracions (locals i autonòmiques) en el ETR i d'entitats privades.
Periodicitat	Alt	El ETR es reuneix d'acord a un calendari establert.
Consolidació de l'ETR	Alt	El ETR ha augmentat els seus recursos tècnics/ques al llarg del procés.
Protocol de funcionament de l'ETR	Reduït	Existeixen normes internes de funcionament de l'ETR, però no s'han compartit fora d'aquest.

Nucli de l'ETR

Actualment formen part del Nucli les dues persones tècniques que formen part de l'Equip ICI i també algunes persones professionals de l'Ajuntament de Vic i la referent de l'entitat (en aquest cas la gerent de l'Associació Tapís). Aquest equip impulsa el procés comunitari i n'assumeix la responsabilitat.

Indicador	Resultat	Descripció
Fortalesa del nucli	Alt	Existeix un Nucli que assumeix l'impuls i es reconeix dins el Procés.
Composició del nucli	Reduït	Participen tècnics de diferents àrees municipals, especialment salut i educació en el Nucli ETR.
Periodicitat	Alt	El Nucli de l'ETR es reuneix d'acord a un calendari establert.
Consolidació del nucli	Alt	En el Nucli de l'ETR participen els recursos tècnics/ques clau pel desenvolupament estratègic del procés.
Protocol de funcionament del nucli	Reduït	Existeixen normes internes de funcionament del Nucli ETR, però no s'han compartit fora d'aquest.

3.3.3. Espai Convivència Intercultural (ECI): Espai tècnic-ciudadà

Tot i que podem parlar d'un ric teixit associatiu a la ciutat, format per prop de 300 entitats, en el marc del projecte ICI, actualment no existeix cap espai denominat Espai de Convivència Intercultural i, de fet, la participació de la ciutadania al procés comunitari impulsat pel projecte ICI encara no s'ha consolidat amb la seva implicació a grups de treball. N'és una excepció el grup d'AMPA de la ciutat, que sí que s'ha reunit fins l'actualitat per la preparació de la programació de l'Escola de Pares i Mares – Factor Q.

Indicador	Resultat	Descripció
Articulació de les relacions de la ciutadania	Reduït	Existeix participació ciutadana en el procés, però no estan articulades les relacions de la ciutadania.

Participació de la ciutadania	Reduït	Es percep una insuficient participació de la ciutadania en els espais de relació del procés
Pluralitat en la participació	Mitjà	Existeix una àmplia pluralitat d'associacions i grups ciutadans en el procés, però sense que es percebi que es relacionen en paritat de condicions.
Articulació de la participació a través de grups comunitaris	Reduït	Hi ha participació ciutadana en el procés, però no està articulada a través de grups comunitaris.

3.3.4. Les Trobades Comunitàries

Cada any es realitza una Trobada Comunitària amb l'objectiu de compartir amb els actors de la comunitat, aquelles fites aconseguides en el marc del procés comunitari (salut, educació i convivència), així com per socialitzar la Programació Comunitària prevista per aquell curs.

Les persones professionals i/o ciutadania que formen part de les diverses taules de treball són les encarregades de presentar tota aquesta informació.

Amb les trobades no s'ha aconseguit una participació rellevant de la ciutadania i tampoc es reconeixen com una activitat assenyalada al territori.

Indicador	Resultat	Descripció
Vinculació amb resultats i productes del procés	Alt	Es desenvolupen Trobades Comunitàries lligades estratègicament als resultats i productes del procés comunitari.
Implicació dels tres protagonistes	Mitjà	Els tres protagonistes col·laboren a les Trobades Comunitàries .
Consolidació de les Trobades Comunitàries	Reduït	Es considera que les Trobades Comunitària no es reconeixen suficientment com una activitat assenyalada pel territori.
Realització de Jornades Comunitàries	Alt	Es desenvolupen Trobades Comunitàries lligades estratègicament als resultats i productes del procés comunitari.
Perspectiva de gènere a les Trobades Comunitàries	Mitjà	Les Trobades Comunitàries integren la perspectiva de gènere.
Diversitat cultural a les Trobades Comunitàries	Reduït	Es desenvolupen Trobades Comunitàries amb baixa diversitat cultural.

Conclusions i aportacions: Els espais d'organització, relació i participació de les persones protagonistes

- Es valora positivament l'existència d'espais de relació entre diferents serveis, entitats i departaments de l'ajuntament amb la intenció de treballar de forma més transversal i amb una mirada global.

“Realment hi ha gent molt vàlida, hi ha molt bones idees però la dificultat és treballar de forma transversal, conjunta i coordinada. Aquest engranatge és molt difícil, hem de trobar maneres perquè sigui un treball més àgil i més immediat. Quan es diu algo s'ha de fer, amb resultats a curt termini, perquè d'aquesta manera no desencanem a la gent. Si volem enganxar a la gent i veure que les coses són per motivar el canvi hem d'actuar. Algunes de les coses que dificulta

aquesta manera de treballar és que les feines són molt inestables i hi ha molts canvis de referents.”

Sobre la transversalitat interdepartamental, Marchoni parla de la necessitat d'adquirir una mirada global des dels organismes públics per la millora de la vida de les persones d'un municipi i defineix la possible problemàtica en tres punts:

- La intervenció de los organismos públicos es más bien sectorial, cuando tendría que darse de manera global, integrada.
- La intervención es también “no integrada” con el esfuerzo de las comunidades.
- La preparación técnica (frecuentemente) del personal de ciertos organismos carece de una adecuada preparación en el sentido de la adaptación de las técnicas a situaciones “sociales”, podría decirse. (1967, p. 63)

3.4. Del coneixement compartit a la Programació

A continuació s'analitzen a través d'una matriu d'indicadors proposada, diversos aspectes relacionats amb el coneixement compartit i la Programació Comunitària. Cada indicador s'ha valorat amb un resultat reduït, mitjà o alt, en funció de l'estat d'aquell element a la ciutat, en el marc del projecte ICI. A continuació, es descriu breument la fita assolida al cinquè any de projecte – actualitat. Com en els apartats anteriors, s'inclou un apartat de conclusions, amb aportacions extretes dels col·loquis, entrevistes i enquestes, relacionades amb els indicadors exposats.

3.4.1. Monografia Comunitària i Diagnòstic Comunitari

La Monografia comunitària realitzada durant la primera fase d'implantació del projecte a la ciutat no ha representat un document de referència pel territori, malgrat que sí que va permetre establir relacions amb els serveis i ciutadans amb qui es va elaborar. Així doncs, la Programació Comunitària actual no es nodreix de les aportacions que en el seu moment es van recollir a la Monografia comunitària.

Malgrat això, en el cas de Salut Comunitària s'ha actualitzat la informació disponible per l'elaboració del Diagnòstic de Salut Comunitària de Vic, àmpliament acceptat per totes les entitats i agents de la Taula de Salut Comunitària, qui n'ha coordinat l'elaboració. Aquest diagnòstic sí que s'ha agafat de referència pel desplegament de diverses accions i ha permès la creació de diverses comissions de treball específiques per abordar els reptes detectats.

Indicador	Resultat	Descripció
Participació de col·lectius socioculturals en la elaboració de la Monografia Comunitària Intercultural	Mitjà	La realització de la Monografia Comunitària ha permès recollir la visió dels col·lectius socioculturals presents al territori.
Existència d'una monografia comunitària compartida i assumida pels tres protagonistes	Reduït	La Monografia Comunitària no és un document de referència.

Existència d'un diagnòstic comunitari compartit i assumit pels tres protagonistes	Reduït	El diagnòstic comunitari és un document més per al disseny de accions d'intervenció comunitària.
Contribució del diagnòstic comunitari a l'avenç del procés comunitari	Reduït	El diagnòstic connecta línies d'intervenció sectorials al territori.
Impacte del diagnòstic comunitari en les polítiques públiques	Reduït	L'administració local recolza el desenvolupament de la Programació Comunitària elaborada a partir del Diagnòstic Comunitari.
Actualització del diagnòstic	Mitjà	S'ha actualitzat el diagnòstic amb el suport de nous protagonistes especialment de l'administració local.
Perspectiva intercultural de la Monografia	Ampli	La Monografia incorpora notablement la perspectiva intercultural.
Perspectiva de gènere en la Monografia	Ampli	La Monografia incorpora la perspectiva de gènere.
Perspectiva de gènere del Diagnòstic	Ampli	El diagnòstic integra la perspectiva de gènere.
Perspectiva Intercultural del Diagnòstic	Ampli	El diagnòstic incorpora notablement la perspectiva intercultural.

3.4.2. Programació Comunitària Intercultural

La Programació Comunitària s'ha centrat en les línies de Salut, Educació i Convivència. Totes les propostes han estat consensuades amb els grups de treball corresponents, que de forma compromesa i responsable n'han assumit els objectius i la tasca de tirar-ho endavant.

Per l'elaboració de la Programació Comunitària s'ha tingut en compte la perspectiva de gènere, així com l'enfortiment de la convivència intercultural.

La Programació Comunitària parteix de les valoracions de cursos anteriors, assumint els reptes i plantejant propostes per la millora de diversos aspectes detectats.

La Programació Comunitària ha tingut un impacte positiu a les polítiques públiques d'àmbit social, referent a la convivència i la cohesió social a Vic

Pel desplegament de la Programació Comunitària es preveu la implicació de diversos agents presents al territori.

Indicador	Resultat	Descripció
Participació dels tres protagonistes	Mitjà	La participació dels tres protagonistes es considera suficient per les característiques del territori.
Participació de grups socioculturalment diversos	Reduït	Es percep una insuficient representativitat de la diversitat cultural del territori en la participació de l'elaboració de la programació comunitària.
Coherència de la Programació amb el Diagnòstic	Mitjà	La programació respon parcialment als reptes plantejats al diagnòstic.

Aportació estratègica de la programació	Mitjà	La Programació conté elements d'organització i desenvolupament encara que de manera poc estratègica.
Integració dels esdeveniments culturals i socials propis	Alt	La programació té en compte els esdeveniments culturals i socials de la ciutat.
Implicació dels recursos tècnics	Mitjà	Alguns recursos tècnics estan implicats o col·laboren en la implementació de la Programació Comunitària. La resta hi col·laboren puntualment o estan informats.
Relacions col·laboratives i sinèrgies entre recursos tècnics	Alt	La implementació de la Programació ha facilitat la consolidació de les relacions col·laboratives i les sinèrgies entre recursos.
Mecanismes per afavorir la participació de la ciutadania (horaris, conciliació, etc...)	Mitjà	S'han establert mecanismes específics, però no s'ha aconseguit incrementar la participació de la ciutadania en les activitats.
Assignació de recursos	Alt	S'assignen els recursos necessaris per assegurar el desenvolupament i la sostenibilitat de la programació.
Protocols	Alt	S'han aprovat un o més protocols per facilitar el desenvolupament d'activitats en el territori.
Perspectiva de gènere en la Programació Comunitària	Ampli	La Programació integra la perspectiva de gènere.
Perspectiva intercultural de la Programació Comunitària	Mitjà	La Programació incorpora suficientment la perspectiva intercultural.

Conclusions i aportacions: Programació Comunitària Intercultural

- Es valora positivament el treball comunitari intercultural que s'està portant a terme, des d'ICI i des de l'Ajuntament, tot i que es reconeix tota la feina que encara queda per fer i que el procés és lent.

“Jo veig que és bastant positiva la contribució dels diferents espais tot i que va molt lent tot però es nota que hi ha un treball que es va fent i que segur que hi haurà un resultat. Va lent però es positiu anar-ho treballant sinó no donarem a l'abast.”

“Jo a nivell personal, com a contrast a X (un altre municipi a on ha treballat) no tenim aquest treball en xarxa o jo ho desconec. Jo estava acostumada a un altre sistema i això m'ha xocat com a positiu i enriquidor. No només amb ICI sinó també amb Ajuntament a nivell de xarxa i comunitat hem treballat d'aquesta manera amb les diferents entitats. Jo el que he viscut aquí Vic és que s'està fent molt, hi ha una comunitat molt ampla i enriquidora.”

3.5. Iniciatives generadores de noves pràctiques i noves implicacions

A continuació es valoren les iniciatives generadores de noves pràctiques i noves implicacions. Per a fer-ho també s'han utilitzat indicadors que en una segona fase de l'Avaluació Comunitària s'han ampliat amb les aportacions qualitatives obtingudes dels diversos col·loquis.

Acció global ciutadana, Tardes d'estiu al carrer, Projecte innovador "Viu el carrer"

El Grup de Treball o Comissió de Treball del Projecte *Viu el carrer!* (Projecte Innovador) està format per tècnics i entitats del territori, els quals tenen interès en participar d'aquest projecte el qual es va iniciar amb la proposta d'accions extraordinàries de "Les Tardes d'Estiu al Carrer".

L'objectiu del projecte *Viu el carrer!* principalment és dinamitzar l'espai públic amb activitats lúdiques i esportives obertes a tothom, dirigides principalment a infants, joves i famílies per tal de proporcionar una oferta gratuïta a la ciutat i propiciar el coneixement i el moviment a altres zones de Vic per part de la ciutadania. S'inclouen al *Viu el Carrer!* diverses accions que es desenvolupen al llarg de l'any, sobretot coincidint amb períodes no lectius d'infants i joves.

El projecte *Viu el carrer!* està inclòs en la Programació com una activitat estratègica integrada i connectada amb la resta d'activitats, i compta amb recursos per a desenvolupar-lo, tant professionals com voluntaris, de diversos serveis i entitats de la ciutat.

Indicador	Resultat	Descripció
Realització d'accions estratègiques	Alt	El projecte "Viu el carrer" desenvolupa accions amb regularitat.
Integració en la Programació Comunitària Intercultural	Alt	El projecte "Viu el carrer" està inclòs en la Programació com una activitat estratègica integrada i connectada amb el resta d'activitats.
Consolidació de les accions estratègiques	Alt	El projecte "Viu el carrer" s'ha consolidat com una acció clau al territori en el marc del Procés Comunitari Intercultural.
Avaluació i avenços de les accions estratègiques	Alt	L'avaluació del Procés Comunitari permet extreure lliçons apreses i incorporar avenços significatius en cada edició del projecte "Viu el carrer".
Assignació de recursos	Mitjà	El projecte "Viu el carrer" compta amb els recursos necessaris actualment, però no són suficients per la seva sostenibilitat.
Participació dels tres protagonistes	Alt	Es considera que la participació és notable i significativa per part dels tres protagonistes.
Participacions en les accions estratègiques	Alt	Es considera que les participacions són notables i significatives per les característiques del territori.
Comissió o grup de treball	Mitjà	Existeix una comissió, però no està connectada suficientment amb el nucli, l'ETR i altres espais.
Protocols de les accions estratègiques	Mitjà	Existeix un protocol, però no es té suficientment en compte.
Sostenibilitat de les accions estratègiques	Mitjà	Han augmentat els recursos materials i econòmics aportats pels actors locals.

3.6. Línies específiques d'actuació

Tal com s'exposa a la PART 2 d'aquest informe, les línies específiques d'actuació del Projecte ICI a la ciutat de Vic són tres: salut comunitària, educació comunitària i convivència.

3.6.1. Salut Comunitària

La línia de treball de la Salut Comunitària és la que ha agafat més rellevància en l'últim període de temps. La creació de la Taula de Salut Comunitària de Vic (TSCV) responia a una necessitat detectada al territori, de posar en coneixement i relació els diversos agents que treballen de forma directa o indirecta amb el tema de la salut. Aquest fet, ha permès que les entitats i institucions que actualment formen part de la TSCV vegin en aquest espai una oportunitat per abordar reptes existents a la ciutat. De fet, després de la presentació del Diagnòstic de Salut Comunitària de la ciutat ja s'han desplegat diverses comissions de treball per donar resposta a les necessitats detectades.

Concretament existeixen 3 comissions de treball:

- Comissió de preparació anual de la Jornada en Salut Comunitària de la Ciutat de Vic. La comissió es reuneix periòdicament per fer possible la programació de la Jornada que es desenvolupa anualment a la UVic – UCC i compta amb la participació de més de 150 persones. Es valora positivament la tasca desenvolupada per aquesta comissió, i l'impacte de la seva tasca en la difusió d'experiències i coneixements en relació a la salut comunitària.
- Comissió del Programa de Prescripció Social i Salut. La comissió assumeix el desplegament d'aquest programa impulsat per la Generalitat, al territori. Tot i que actualment encara no es poden valorar els resultats ja que es troba en una primera fase d'implementació, es pot valorar positivament el fet d'haver aconseguit treballar amb diversos agents per tal de dur-ho a terme.
- Comissió de Persones Grans. La comissió sorgeix fruit de la prioritització de reptes detectats al diagnòstic de salut comunitària. Es destaca la composició mixta de la comissió, formada per persones professionals interessades en la temàtica que es desenvolupa, així com per persones grans vinculades a diverses entitats del territori que, amb les seves experiències i vivències, contribuiran en l'elaboració de propostes per la millora de l'estat de les persones grans a Vic.

Conclusions i aportacions: Salut Comunitària

- La salut comunitària es veu com una oportunitat de canvi i millora en la vida de les persones i de la societat.

“La salut d'una persona i de la comunitat només un 20% depèn del que fem als CAP, el 80% depèn de com està la vivenda, els espais, com cuidem la dieta, el tema d'hàbits tòxics, la relació amb els veïns, etc. (...) Ja hi ha exemples a l'estranger de ciutats saludables que fan apostes d'aquest tipus però aquí ens falta ser més valents. Segur que les ciutats es poden orientar més a la salut i a les persones que hi viuen.”

- Es valora l'espai de la Taula de Salut Comunitària de Vic com una bona pràctica perquè ha seguit un procés comunitari progressiu (intercanvi, coordinació, diagnosi, prioritització, etc.) que ha permès plantejar accions concretes tot i que la implementació d'aquestes és lenta.

“Des de la banda de salut jo crec que s'ha avançat molt amb la Taula de Salut. Tan sols conèixer el que fan altres agents i que tothom pugui opinar, crear xarxa. (...) Sempre alguna cosa s'ha anat avançant. Ens vam encallar una mica amb la diagnosi però va ser una bona

base. Si s'ha decidit treballar el tema de la gent gran és per això. Una base que et permeti començar per algun lloc."

"Considero que la contribució de la TSCV és bastant positiva. Està bé però som molt lents a nivell d'actuacions."

3.6.2. Educació Comunitària

La incidència del projecte ICI en l'educació comunitària de la ciutat, es centra principalment en la dinamització del grup d'AMPA de Vic pel disseny de la programació de l'Escola de Pares i Mares – Factor Q.

Les Associacions de Mares i Pares de Vic, són vigatans i vigatanes que s'impliquen i prenen consciència en la importància de l'educació dels seus fills i filles. La seva funcionalitat i responsabilitat ha anat canviant amb el temps i en ocasions aquesta ha quedat supeditada, per manca de temps principalment, a gestionar rebuts i celebrar dies emblemàtics. Tanmateix, això va canviant, i cada cop més hi ha interessos més enllà, es preocupen per la metodologia educativa, s'interessen per la comunitat educativa, demanen conèixer i saber què es fa i com es fan les coses dins els centres educatius. Al mateix temps que augmenten interessos, també apareixen interrogants, incògnites per conèixer d'altres models i maneres. El fet de compartir ajuda a posicionar-te, a reconèixer allò que un mateix a vegades creu com a únic i impossible, o pel contrari en visualitzar allò que s'està fent molt correctament.

Es va proposar una forma més comunitària de coordinar aquest grup, format per les AMPA de tots els centres educatius de la ciutat (públics, concertats i privats), enfortint les relacions entre elles i proposant activitats de forma col·laborativa.

Tot i que es valoren positivament alguns canvis aconseguits, segueix vigent el repte de fer que la programació sigui més inclusiva: en horaris, continguts i formats. També cal trobar un bon equilibri entre el treball en grup de les AMPA i el fet de no sobrecarregar-les de feina. Totes aquestes observacions porten a valorar la continuïtat d'aquest grup, tenint en compte que de cara al proper curs s'entrarà en una nova legislatura, fet que permetrà replantejar la continuïtat d'alguns projectes, com és el cas de l'Escola de Pares i Mares – Factor Q.

A banda del grup d'AMPA, i respecte a l'Educació Comunitària, com a Projecte ICI també s'ha intervingut en el projecte Codis Culturals fruit de la necessitat de treballar els xocs culturals vinculats a una ciutadania diversa en quant a origen i cultura.

Es valora positivament el fet d'haver potenciat la transversalitat del grup que treballa en aquest projectes des de l'Administració local, i la seva obertura a fer-ho de forma més comunitària. Malgrat que encara és d'hora per veure'n els resultats, es valora positivament la tasca desenvolupada en aquest projecte i s'aposta per reforçar-lo de cara als propers cursos.

Conclusions i aportacions: Educació Comunitària

- Es percep una diferenciació entre el treball intercultural que es fa durant el període d'edat inclòs dins del cicle d'educació primària i el de secundària, ja sigui des de l'escola, des de les AMPA o des de l'ajuntament.

“L’escola primària és molt diferent que la secundària. La primària té més recursos que vetllen per la cohesió, i la secundària és campí qui pugui. Els pares d’una AMPA d’una escola primària estan molt més implicats que en una secundària. La integració de les activitats extraescolars són fonamentals.”

“A l’escola hi ha meitat i meitat, és una realitat. Jo veig que a mida que es van fent grans es perd la relació intercultural. Ho vaig veient i dius, ostres, nosaltres no hem canviat res. No, però juguen entre ells (referint-se a grup d’iguals). El meu fill té 7 anys i ja ho nota. Em sorprèn molt perquè és d’hora. Al patí no juguen junts (referint-se entre diferents orígens o cultures).”

“L’ascensor social ja no funciona tant. I hi ha temes que s’escapen de les competències municipals. La percepció és que tots els nanos que venien amb mi a 1r d’ESO, ja no hi eren al batxillerat, i estic segur que la majoria d’ells ho podia fer perfectament. Perquè hi ha tan pocs nanos d’origen immigrant que arriben a fer estudis universitaris? La segregació social en aquests anys de crisi econòmica, encara s’ha agreujat més. Es tracta de donar més oportunitats.”

És interessant alguna de les aportacions dels protagonistes que apunten a les possibles causes estructurals d’aquesta separació que es percep a partir de l’adolescència perquè com apunta Marchioni (1067):

(...) una operación de desligamento entre causas y efectos, obteniendo el resultado de ver los efectos en sus manifestaciones externas o aparentes, y no saber el porqué de ellos. En esta situación es muy difícil buscar remedios, y los que se buscan muy difícilmente van a ser útiles.
(p. 32)

- Es percep una manca en l’assoliment de l’objectiu de treballar la interculturalitat de forma comunitària des del projecte Factor Q.

“Valoro molt positivament la tasca feta per les AMPES i el Factor Q, no sé fins a quin punt això té incidència en l’objectiu de la convivència intercultural i cohesió social.”

- El projecte Codis Culturals es valora com un espai més adequat des d’on començar a treballar la interculturalitat tant a primària com a secundària.

“Jo veig més encaix amb Codis Culturals. A més, la manera com està pensat fa que pugui ser sostenible. Està molt pensat en clau ICI perquè hi haurà l’escola (ciudadania) i tècnic. Aquest projecte permetrà també millorar la participació de les famílies a l’escola. Per tant complim més els objectius d’ICI.”

3.6.3. Convivència

En el marc de la Taula de Convivència de Vic (TCV), destaquen les fites aconseguides pel projecte *Viu el Carrer!*, que des de la seva creació s’ha consolidat a la ciutat i inclou activitats esportives i de lleure saludable diverses que es desenvolupen a diferents parcs, places i carrers de la ciutat.

Les Tardes d’Estiu al Carrer 2018, per exemple, van aconseguir una participació de 2.215 persones entre el 25 de juny i el 27 de juliol. Es comptabilitzen tant els infants i joves usuaris de les activitats, de diferents edats i orígens, com les persones voluntàries i professionals de

diferents serveis i entitats que van col·laborar en algun moment del procés. Es van realitzar un total de 23 activitats i tornejos esportius.

Actualment el *Viu el Carrer!*, que ja té marca pròpia, inclou, a banda de *Les Tardes d'Estiu al Carrer*, unes *Jornades Multiesportives per Setmana Santa*, un proposta d'activitat per a joves també per Setmana Santa – *Jove mou-te!*- i alguns tornejos i esdeveniments esportius per a joves a la tardor i hivern.

Es valora positivament la implicació de diverses entitats de la ciutat en la preparació i realització de les activitats. La majoria d'elles, formen part d'un grup motor on es proposen i avaluen les diferents actuacions realitzades en el projecte.

El projecte *Viu el Carrer!*, doncs, ha generat resultats positius pel que fa a la millora de la convivència i la cohesió social, així com a l'increment de la participació de ciutadania de diferents orígens i cultures a les diferents propostes.

Pel que fa a la comissió de *Diades Emblemàtiques*, també part de la TCV, es valora positivament el fet que, malgrat començar emparada per la TCV, actualment sigui un espai convocat i liderat per VicDones SIAD Osona, senyal de sostenibilitat i consolidació a la ciutat.

Respecte la mateixa *Taula de Convivència*, els agents que l'han anat conformant al llarg del temps han anat canviant, fruit de transformacions en la visió de la finalitat i objectius de l'espai de relació, que segueix essent un repte a treballar, tal com queda palès a les aportacions dels protagonistes exposades al següent subapartat.

Conclusions i aportacions: Convivència

- Es valora positivament la implementació del projecte ICI en la millora de la convivència a l'espai públic, tot i que es reconeix que el procés pertany a la comunitat i els seus protagonistes.

“La part de convivència no és només responsabilitat d'ICI però sobretot a espai públic sí que s'ha consolidat. Cal que la gent vegi que de veritat cal seguir-hi treballant”.

Aquesta manera de veure els processos de canvi fa que es prengui consciència de la importància de que siguin compartits: “Un aspecto crucial es tener conciencia clara de que el Proyecto cae en buena medida en nuestro “campo de control”, no así el proceso, que pertenece plenamente a la comunidad y sus protagonistas” (Giménez, 2015, p. 52).

- Es valora la importància de la Taula de Convivència però es percep una manca de significació d'aquest espai per part d'alguns agents que fa que sigui de poca operativitat.

“Crec que es podria fer més, no tinc la sensació de que és faci molta feina.”

- Es valora el projecte *Viu el Carrer!* com una experiència d'èxit en el treball per la convivència intercultural i la cohesió social a través de la dinamització de l'espai públic.

“Amb el programa (Viu el carrer) de tres cops a l'any, inicialment hi havia només un perfil i ara és molt més divers. I aquest és l'èxit. Són coses lentes.”

“Es valora positivament les activitats que s’estan desenvolupant en medi obert a diferents moments de l’any (Viu el Carrer), que permeten oferir propostes gratuïtes a tothom, permetent que hi hagi una diversitat real, reflex de la població de Vic.”

“Jo el que conec més són els projectes en l’àmbit de lleure a l’estiu amb infants que això jo crec que tothom ho ha valorat molt positivament i que ha tingut un impacte en la cohesió social, tot i que no tenim manera de valorar-ho. Donar l’oportunitat a través de l’esport i l’educació en el lleure és molt positiu, l’esport ajuda molt a la cohesió i la convivència, per tant és una bona manera d’abordar aquest tema. Barrejar diferents cultures és fantàstic, tot i que els nens tenen pocs problemes de convivència en principi, els tenim més de grans però tractar-ho des de ben petits és bo, segur que és una inversió de futur.”

- Es percep una dificultat per aconseguir l’objectiu de millorar la convivència intercultural amb el col·lectiu de joves.

“A Vic es fa molt bona feina amb infants, a través del joc, però no hem sabut donar oportunitats a joves de 16 – 18 anys.”

3.7. Formació i Capacitació

Al llarg d’aquests anys de Procés Comunitari s’han portat a terme diferents actuacions formatives i de capacitació per tal de donar resposta als interessos i necessitats identificades i/o expressades pels diferents protagonistes de la comunitat. Principalment les actuacions s’han dirigit a empoderar a la comunitat en competències interculturals així com en gestió de la diversitat, tot i que també s’han realitzat actuacions de capacitació en altres temàtiques concretes.

En quant a les actuacions de capacitació portades a terme en podem diferenciar de dos tipus, aquelles realitzades a partir de la participació dels membres de l’equip ICI en espais de treball/comissions que han permès transferir coneixements i eines per a la promoció de la convivència intercultural, i actuacions específiques amb finalitat formativa.

A continuació presentem un breu resum de les actuacions concretes més rellevants que s’han dut a terme durant els últims 5 anys:

Formació en acció comunitària i models d’intervenció

Durant els dos primers anys, es va treballar força el concepte de comunitat, protagonistes i nivells d’informació a totes les persones a les quals es va donar a conèixer el projecte (ciutadania, recursos i administració). Es va participar en una formació per tècnics/ques de l’àrea social per parlar i definir com es podia fer i com fèiem el desenvolupament comunitari, es va compartir el projecte ICI i la seva proposta. Aquest, doncs, es un punt de partida positiu que capacita als tres protagonistes per tal de desenvolupar i ampliar la mirada en clau de comunitat.

De manera específica, també es van fer formacions per tal de capacitar els recursos que van realitzar col·loquis: es va explicar la metodologia i es van proporcionar materials i guies per la seva elaboració i posterior buidat d’informació.

Formació en competències interculturals i gestió de la diversitat

El 24 de novembre de 2015 es va dur a terme una jornada formativa sobre convivència i cohesió social a Vic, amb la participació del consistori municipal (12 regidors/es) i de recursos tècnics de la ciutat (37 recursos tècnics). Apart de presentar el marc teòric sobre diferents models de gestió de la diversitat i la metodologia del Projecte, també es van avançar els resultats de l'enquesta 2015 sobre convivència intercultural en l'àmbit local. Aquesta jornada formativa la va dirigir en Carlos Giménez, el director científic del projecte ICI.

S'han publicat dos vídeos divulgatius i amb un alt contingut pedagògic sobre què entenem per convivència i com millorar les relacions:

1. Què entenem per convivència?: <https://www.youtube.com/watch?v=dFWWj7gxl0o>

2. Vídeo divulgatiu de la formació amb en Carlos Giménez:
<https://www.youtube.com/watch?v=fyRzissEHDc&t=13s>

Formació en Salut Comunitària

Un grup de treball vinculat a la Taula de Salut Comunitària de Vic, ha impulsat dues Jornades de Salut Comunitària de la ciutat de Vic amb la finalitat de seguir treballant en temes vinculats a la salut comunitària i, al mateix temps, proporcionar a les persones assistents una mirada de transversalitat de la salut comunitària. Aquestes jornades s'organitzen conjuntament amb l'EAP Vic 1 Nord (ICS), l'EAP Vic 2 Sud (Remei), l'UVic-UCC, l'Agència de Salut Pública de Catalunya i l'Ajuntament de Vic. En les dues primeres edicions hi ha assistit unes 200 persones en cada una i s'han tractat temes com:

- El concepte de salut comunitària i el present i futur d'aquesta a Catalunya.
- Iniciatives i projectes que es desenvolupen des de l'atenció primària.
- Projectes que fomenten la salut comunitària i que ja s'estan desenvolupant a Vic.
- Polítiques públiques en Salut Comunitària.
- Com abordar el repte dels Projectes en Salut Comunitària.
- Marc teòric de la salut comunitària des de diferents perspectives.

En el marc de la Salut Comunitària també es va presentar una diagnosi en Salut Comunitària de Vic que recull els principals indicadors i reptes relacionats amb la salut comunitària. Hi van assistir moltes persones interessades en els resultats de la diagnosi, però també per formar-se en processos comunitaris en l'àmbit de la salut. En aquesta presentació hi van assistir unes 90 persones.

Escola de Pares i Mares de Vic – Factor Q

L'escola de Pares i Mares de Vic – Factor Q és un projecte de ciutat educadora que dona resposta a les inquietuds de les famílies de la ciutat, en forma de xerrades, tallers i activitats formatives diverses. El curs 17/18, les AMPA es van marcar el repte de treballar conjuntament per dissenyar una programació centrada en les emocions (la temàtica es va decidir a través de l'enquestació de les famílies) i el curs 18/19 s'ha centrat en la salut i temàtiques relacionades.

L'àrea d'educació de l'Ajuntament de Vic, juntament amb el projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural han estat facilitant el procés i aportant recursos. L'any 2018 van participar 450 persones a l'Escola de pares i mares.

Amb les AMPA participants d'aquest projecte es detecta la necessitat d'incrementar la participació general al projecte; seguir innovant; apostar per la diversitat cultural i que aquesta es tradueixi en el tipus d'iniciatives; enfortir el teixit associatiu d'AMPA de la ciutat, entre d'altres.

S'està valorant la continuïtat d'aquest grup d'AMPA de cara als propers cursos, ja que el projecte de l'Escola de Pares i Mares – Factor Q, fa anys que es desenvolupa a la ciutat i es vol aprofitar la nova legislatura per fer-ne un replantejament.

Capacitació de les persones tècniques de l'equip ICI

A totes aquestes formacions, cal afegir-hi les trobades formatives que periòdicament s'han ofert a les persones tècniques de l'equip ICI, en el marc del propi projecte.

El contingut de les formacions ha anat variant en funció del moment en el qual es trobava el projecte, amb la finalitat de poder dotar de coneixements i recursos a l'hora d'acompanyar el procés comunitari de la ciutat. Així per exemple, s'han realitzat trobades formatives centrades en el procés d'elaboració de la Monografia Comunitària, la construcció de la Programació Comunitària, l'enfortiment de relacions entre els diferents agents de la comunitat o la sostenibilitat del projecte.

A més, per part de l'equip s'ha assistit a formacions i jornades que han permès ampliar coneixements i experiències d'altres territoris i realitats, permetent cercar noves propostes a oferir en el cas de Vic.

Valoració de la Formació i Capacitació a partir d'indicadors proposats:

Indicador	Resultat	Descripció
Consolidació de la formació i capacitació	Alt	Existeix un pla de formació i capacitació basat en la detecció de necessitats formatives de responsables, tècnics i líders comunitaris.
Eficàcia de la formació i la capacitació	Mitjà	Es percep que les accions formatives estan contribuint a la capacitació dels actors per al desenvolupament del procés.
Inclusió de la diversitat	Reduït	La representativitat de la participació dels diferents col·lectius socials i culturals en les accions formatives és insuficient.
Inclusió de la perspectiva de gènere	Mitjà	S'ha tingut en compte la perspectiva de gènere en el disseny dels continguts de les formacions.

Conclusions i aportacions: Formació i Capacitació

- Es percep una demanda de creació o continuació d'espais de capacitació i formació que ajudin a trencar estereotips i rumors, prioritzant la dels professionals però també amb la ciutadania.

“Espais molt necessaris davant un tema tant complex com el treball comunitari.”

“La formació sempre la considero positiva i, del que conec, s’ha fet un bon plantejament.”

3.8. Sostenibilitat

La millora de la convivència intercultural és una finalitat col·lectiva que afecta a tots els sectors de la societat. Treballar per millorar-la suposa: un enfortiment de les polítiques públiques locals, el desenvolupament d’una ciutadania activa, l’avenç en la col·laboració entre administracions, una millor gestió de la intervenció social, una major col·laboració pública i privada i l’abordatge positiu de la conflictivitat social.

Des del Projecte ICI s’han plantejat des de l’inici dos objectius: el primer, enfortir les comunitats locals, i el segon, plantejar un enfocament i una metodologia amb rigor científic necessari per comprovar els resultats i així poder transferir el model d’intervenció a qualsevol territori o àmbit de polítiques públiques.

A continuació s’analitza la sostenibilitat del projecte a Vic, a partir de diversos indicadors proposats.

Indicador	Resultat	Descripció
Constitució d’un servei comunitari intercultural	Reduït	S’han generat les condicions per la sostenibilitat de l’Equip Comunitari a través d’un servei, programa o centre comunitari intercultural.
Compromís de finançament de recursos necessaris	Mitjà	Existeix un compromís formal a l’ERI de recerca de recursos per sostenir l’estructura i activitats derivades del Procés Comunitari.
Impacte del Projecte ICI en les polítiques locals	Mitjà	Alguns elements promoguts pel projecte es tenen en compte a l’hora de desenvolupar polítiques públiques locals d’àmbit social.
Extensió de projectes d’intervenció similars a altres territoris propers	Reduït	S’han posat en funcionament projectes en altres territoris que recullen alguns elements del Projecte ICI.

Conclusions i aportacions: Sostenibilitat

- Es valora positivament el procés comunitari portat a terme des del Projecte ICI i la necessitat de continuar desenvolupant-lo al territori per part d’un equip extern a l’administració que treballi amb aquesta prioritat.

“El tema de la sostenibilitat crec que jo a nivell tècnic ja la tinc assumida aquesta tasca comunitària i intercultural. Ja hi és la societat i està bé que la tinguem en compte però trobo que si no hi ha algú al darrere i que vagi fent recordatori costa.”

“Jo penso que aquí a la nostra àrea no hem acabat de fer tota la feina que ens tocava i necessitem suport per poder fer projectes com Codis i fa falta una figura externa.”

- Es considera la sostenibilitat de les tasques desenvolupades pel Projecte ICI com un repte a assumir des del territori.

“Els recursos, entenc que els hauria de posar l’ajuntament. Clar, si l’ajuntament valora en positiu tota la feina que s’ha fet és una inversió en salut (referint-se a la TSCV) de les persones, per tant, s’hauria de continuar apostant per això. Si penso en com ha funcionat fins ara sí que hi hauria d’haver una figura referent, algú que sigui motor de tot això.”

“Hi ha el repte de la sostenibilitat. Ens falta aquest any i mig/dos per consolidar coses.”

“Per exemple, en el cas de la Taula de Salut que ja ho ha assumit l’Ajuntament, les comissions que en vagin penjant potser s’hauria de buscar referents d’altres agents, perquè no ho hagi d’assumir tot una mateixa persona de l’ajuntament perquè aquesta té altres feines que no li permeten estar tant implicada amb només això. Tot suposa molta feina i, per tant, segurament es necessitaria alguns recursos més. La necessitat de continuïtat és clara.”

PART 4: Fites i propostes de millora

Després de fer un repàs intens de tots els elements del projecte, a continuació s’enumeren les fites assolides pel Projecte ICI a Vic i les recomanacions o propostes de millora a tenir en compte per afrontar i mantenir el procés comunitari en un futur, millorant aquells aspectes els quals s’ha detectat que es podrien enfortir.

Les conclusions extretes de l’anàlisi de dades recollides durant els col·loquis (part subjectiva), i recollides en el present informe a la PART 3, complementen i/o fonamenten les idees recollides en el present apartat.

Fites del Projecte ICI a Vic

1. Una **metodologia** capaç d’aglutinar ciutadania, institucions i professionals en una estratègia conjunta per superar els reptes de la ciutat a partir de la suma de les veus plurals de la comunitat.
2. Una **Programació Comunitària** amb diverses propostes concretes d’intervenció en els àmbits de salut comunitària, educació comunitària i la convivència.
3. Un **programa de dinamització de l’espai públic, el projecte *Viu el carrer!*** que ha desenvolupat 150 activitats amb +3.500 participants gràcies als esforços de recursos i entitats de la ciutat. Activitats gratuïtes, d’oci i esport saludable, adreçades a infants, joves i famílies. Per revitalitzar la vida als espais públics de la ciutat i promoure el moviment de la ciutadania de Vic.
4. Accions de treball conjunt que mostren l’energia i el potencial dels diversos recursos que treballen per la Salut Comunitària de la ciutat, com la **Jornada de Salut Comunitària de Vic**, que en les seves dues primeres edicions ha aplegat a permès formar a 300 persones en diversos temes relacionats amb la salut comunitària.

5. **Espai Tècnic de Relació, la XAM**, que es reuneix habitualment amb 36 professionals per a treballar objectius comuns, on s'ha promogut el canvi "de l'Acollida a la Convivència", incorporant diversos agents que vetllen diàriament per la convivència des de diversos àmbits a la ciutat.
6. Una **Taula de salut comunitària**, formada per 18 agents dels camps social i de la salut, de la qual ha sorgit una **Diagnosi en salut comunitària de Vic**, on s'han identificat els principals reptes de treball per a la ciutat.
7. **Espai de Relació Institucional**, que recull el protocol de compromisos i actuacions pel qual l'Ajuntament de Vic, juntament amb 11 entitats públiques i privades, es comprometen a promoure i afavorir la cohesió social i la convivència ciutadana intercultural de la ciutat.
8. Una **comissió mixta de persones grans**, formada per persones professionals, i també per usuaris i membres de diverses entitats per a persones grans, que uneixen esforços per donar resposta a les inquietuds d'aquest col·lectiu i promoure projectes de sensibilització i prevenció.
9. Un **Espai de Relació ciutadà amb els membres de totes les AMPA** de Vic, per dissenyar conjuntament la programació de l'Escola de Pares i Mares – Factor Q, en dues edicions. Les propostes s'han centrat en les temàtiques de l'Educació Emocional i la Salut.

Propostes de millora

A continuació es fa incís en aquells aspectes que es poden millorar del procés comunitari a Vic i les recomanacions per caminar cap als objectius del Projecte ICI. Per fer-ho, es divideix en els apartats que han sigut més significatius durant el procés d'avaluació: Estat de la convivència; Participació de la comunitat; Elements metodològics, accions i línies d'intervenció; Informació i Comunicació; Sostenibilitat.

Estat de la convivència

Per part de tots els actors presents al territori –polítics, tècnics i ciutadania- i els membres de l'equip comunitari serà important fer una bona lectura i anàlisi de totes les idees recollides sobre l'estat de la convivència a Vic en el marc d'aquesta Avaluació Comunitària. Seran els protagonistes de la comunitat i el seu procés els que millor en podran extreure reflexions i conclusions pràctiques –per a l'acció institucional, tècnica i social– que considerin oportunes.

A banda de la informació extreta dels col·loquis, en aquest apartat es recullen les propostes i reflexions de l'Enquesta 2015, resultat d'un anàlisi quantitatiu. Un resum dels resultats de la mateixa s'ha inclòs a l'apartat *3.1 Convivència i Interculturalitat*.

- Serà important dur a terme polítiques i iniciatives locals tant de tipus proactiu –que conservin, consolidin i desenvolupin els aspectes favorables que ja hi ha–, com de

tipus preventiu –que aconseguixin pal·liar, superar o, si és el cas, eliminar els factors més desfavorables o punts dèbils com els assenyalats-.

- En aquest sentit, serà molt important continuar generant espais de relació i diàleg no tan sols on responsables, tècnics i ciutadania col·laborin, sinó on es trobin, cooperin i interactuin positivament les persones i els col·lectius amb uns orígens i uns bagatges culturals diferenciats.
- Cal tenir en compte que, hi ha un sector dels residents del territori amb posicions ambivalents i ambigües que s'ha de tenir present. En aquesta població s'inclouen també representants polítics i personal tècnic. L'ambigüitat, l'ambivalència i la indiferència generalment poden encobrir la posició de rebuig o, almenys, de rebuig potencial. Esdevé prioritari treballar amb aquest ampli sector intermedi, començant per cobrir necessitats formatives de representants polítics i tècnics de l'administració.
- Cal insistir en la necessitat que des del procés comunitari intercultural que es generi a la ciutat es pugui arribar al conjunt de la població de Vic, tant a les majories com a les minories i, especialment, als sectors que s'han identificat en l'estudi com a proclius a posicions més excloents i/o ambigües o ambivalents.
- També cal tenir present que la convivència i la cohesió social implica la coneixença i reconeixement de totes les diversitats: culturals, religioses, funcionals, generacionals...
- S'ha de reiterar la necessitat de treballar per aconseguir transformar la coexistència predominant en convivència genuïna i sòlida.
- Finalment cal remarcar que la convivència és responsabilitat de tots i totes.

Participació de la comunitat

El treball realitzat durant aquests cinc primers anys de Projecte ICI a Vic ha estat, en algunes etapes, complexa, sobretot pel fet que s'ha desenvolupat en un territori, la ciutat de Vic, molt rica en teixit associatiu i recursos, i amb dinàmiques de funcionament pròpies que han dificultat l'encaix del Projecte. Aquest aspecte s'ha notat sobretot en les dificultats de participació per part de la ciutadania a les diverses propostes plantejades des del Projecte, sobretot a les accions estratègiques. La ciutadania organitzada està molt activa i implicada en les seves pròpies activitats i a l'ampli ventall de propostes existents a la ciutat, i ha estat complicat comptar amb elles de forma habitual. Malgrat això, es pot valorar positivament la participació de les entitats esportives, les AMPA, i algunes altres entitats, que sí que han format part de grups de treball importants pel procés comunitari.

També en referència a la participació, i pel que fa als recursos professionals, l'acollida del Projecte ICI va necessitar un temps per entendre'n les seves finalitats i encaixar els Espais de Treball proposats amb els existents. De fet, al llarg d'aquests anys s'ha notat un vaivé de professionals a alguns d'aquests grups, alguns dels quals encara no presenten un protocol clar, pel que fa als objectius i els agents que els conformen. En aquest sentit es valora molt positivament la creació de la Taula de Salut Comunitària de Vic, que s'ha consolidat i ha assumit la tasca de treballar per la salut comunitària de la ciutat des de diferents àmbits, i la qual és formada per més de 20 professionals de 16 entitats i institucions municipals i comarcals, relacionats directa o indirectament amb la salut. També es vol destacar el canvi de la Xarxa d'Acollida Municipal, que ha passat de tractar temes sobretot referents a l'acollida, a ampliar-ho en termes de convivència, fet que ha permès incloure-hi més persones professionals. Aquest espai conforma el que el Projecte Anomena ETR Global.

En quant als responsables polítics, tot i que les valoracions recollides als col·loquis i enquestes de la part subjectiva no es percep una implicació positiva, des del Projecte ICI sí que es visualitza la seva participació, ja que ha estat continguda al llarg del temps, assistint de les diferents trobades formatives i de seguiment del projecte a les quals se'ls ha convocat (a banda del seguiment periòdic amb el regidor de referència). En aquest sentit valorem positivament i agraïm la facilitat de poder accedir al consistori. Per altra banda, s'ha constituït l'Espai de Relació Institucional, fet que es pot valorar molt positivament.

Per tancar aquest apartat, cal apuntar que les dificultats en la implicació dels diferents protagonistes de la comunitat s'ha anat abordant al llarg del temps per aconseguir una participació que, tot i que en algunes ocasions ha estat irregular, sí que ha permès anar desenvolupant el procés comunitari previst. Lògicament, es tracta d'un procés de llarg recorregut, on poden anar variant les necessitats, motivacions i la informació dels diversos protagonistes; i les fites aconseguides permetran posar una bona base per la seva continuïtat.

Elements metodològics, accions i línies d'intervenció

Pel que fa als espais de relació tècnica (ETR), tal i com ja s'ha comentat, n'existeixen de molt consolidats, els quals cal vetllar per mantenir en el temps ja que suposen un element imprescindible per la sostenibilitat. Per altra banda, n'hi ha d'altres que cal reforçar i fins i tot redefinir per tal que esdevinguin espais de trobada amb un sentit per les persones que els formen i per la finalitat que persegueixen, que trobin l'encaix en l'entramat de recursos i espais existents a la ciutat i evitin duplicitats. Aquest és el cas de la Taula de Convivència. També cal tenir en compte que per a disposar de la participació de les persones tècniques, cal un compromís per part dels responsables de les seves institucions, fet que simbòlicament s'ha signat en un acord de compromís coincidint amb la creació de l'espai de relació institucional (ERI).

En quant a l'espai de relació de ciutadania, existeix el grup d'AMPA que desenvolupa una tasca molt concreta. Es veu difícil la constitució d'un grup més genèric: la ciutadania participa d'alguns dels espais de forma irregular, i col·labora de bona part de les accions. De moment però, no ha estat possible implicar-los en un grup més permanent en el temps.

Respecte les línies d'intervenció (salut, educació i convivència), aquestes van ser escollides pel fet de ser transversals i estratègiques pel procés comunitari. En salut, hi ha hagut forts avenços tant pel que fa a les accions desenvolupades com en la constitució d'espais de treball. Concretament, la creació de la Taula de Salut Comunitària i les comissions relacionades, que han realitzat el Diagnòstic de Salut Comunitària de la ciutat, àmpliament acceptat, així com han organitzat dues Jornades de Salut Comunitària on han participat més de 150 persones en cada edició. Es tracta d'espais i propostes consolidades i sostenibles en el temps.

En educació s'ha centrat la intervenció en la dinamització del grup d'AMPA, en la seva tasca de pensar conjuntament amb la programació de l'Escola de Pares i Mares – Factor Q que es desenvolupa cada any a la ciutat. Malgrat que la programació és completa i rica, continuen havent-hi reptes a assolir, com la participació intercultural.

Pel que fa a la convivència es destaca la instauració del projecte innovador *Viu el carrer!*, que inclou propostes d'activitats esportives i de lleure saludable per a infants, joves i famílies, en diversos espais públics de la ciutat. Aquestes accions han aconseguit la participació d'un gran nombre de persones d'origens diversos, i han treballat contemplant la perspectiva de gènere.

S'ha garantit la sostenibilitat en el temps gràcies a la implicació de l'Ajuntament de Vic i altres institucions.

La Programació Comunitària, consensuada pels protagonistes de cadascuna d'aquestes línies, recull tot allò que fa referència als grups de treball establerts i a les accions previstes durant el curs. És una bona eina per a fer el seguiment del procés comunitari i per poder-lo col·lectivitzar amb nous agents. Aquest seguiment permet, alhora, definir noves estratègies de cara a propers cursos.

Informació i comunicació

Els elements de comunicació a nivell municipal, poden ser complicats tenint en compte la gran quantitat d'informació que circula a la ciutat provinent de les múltiples propostes existents. En aquest sentit cal seguir treballant per incrementar l'impacte als mitjans de comunicació locals, i arribar així al conjunt de la comunitat.

És per això que cal seguir treballant per mantenir actualitzats i actius els diferents canals de comunicació existents (pàgines web, xarxes socials...) així com enfortir la distribució i difusió dels fulls informatius, mitjançant també la transferència directa a grups o col·lectius als quals costa arribar amb els mitjans habituals. En aquest sentit, es pot agafar de referència l'impacte de les accions incloses al projecte *Viu el Carrer!*, les quals han aconseguit arribar a bona part dels infants, joves i famílies de la ciutat.

Sostenibilitat

Cal la millora de diversos aspectes per tal d'aconseguir la fita de la sostenibilitat. Per una banda seria necessari enfortir les relacions amb la ciutadania i en especial la ciutadania amb orígens i cultura diversos, per tal d'aconseguir la seva implicació als diferents grups de treball i com a usuaris de les diverses accions proposades.

Per altra banda, recollint diverses coses que s'han dit al llarg del document, caldria vetllar pels ETR que no s'han consolidat, definint els seus objectius i les persones que els componen, evitant duplicitats, i encaixant-los en l'entramat de grups existents a la ciutat. Es podrien buscar, també, noves aliances amb altres institucions amb les quals encara no s'han establert relacions.

També seria bo poder aprofundir en el debat de l'estat de la convivència amb els membres del consistori, enfortint així aquest àmbit en les polítiques municipals, amb una mirada transversal, global i a llarg termini.

Tal i com ja s'ha analitzat a l'apartat corresponent, la millora de la convivència intercultural és una finalitat col·lectiva que afecta a tots els sectors de la societat. Treballar per millorar-la suposa un enfortiment de les polítiques públiques locals, el desenvolupament d'una ciutadania activa, l'avenç en la col·laboració entre administracions, una millor gestió de la intervenció social, una major col·laboració pública i privada i l'abordatge positiu de la conflictivitat social.

Referències bibliogràfiques i documents de consulta

Bauman, Zygmunt (2006). *Confianza y temor en la ciudad. Vivir con extranjeros*. Barcelona: Arcàdia.

Giménez, Carlos (2015). Promoviendo la convivencia intercultural en barrios de alta diversidad. Ideas y experiencias para una praxis comunitaria. *Revista "Cuadernos Manuel Giménez Abad"*, (4), 48-68.

Marchioni, Marco (1967). Iniciativas para el desarrollo comunitario en comarcas rurales. *Revista de Estudios Agrosociales*, (61), 29-65.

Documents

- Estudi Previ Comunitari, Projecte ICI Vic, 2014
- Monografia Comunitària de Vic, 2015
- Informes d'avaluació dels projectes "Les tardes d'estiu al carrer", "Viu el carrer", "Escola de Pares i Mares Factor Q" i jornades formatives.
- Programació comunitària 2017-2018 i 2018-2019
- Pla de treball anual
- Informe de seguiment
- Acord marc de col·laboració per al Procés Comunitari Intercultural de Vic (Compromís ERI)

A internet

- Diagnòstic en Salut Comunitària de Vic, 2018. Des de, <http://www.tapis.cat/procescomunitarivic/digues-la-teva-reptes-en-salut-comunitaria/>
- Revista Compartir: és una publicació periòdica del **Projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural** on hi podreu trobar aquelles accions i propostes significatives del projecte que s'han realitzat fins al moment. Des de, <http://www.tapis.cat/procescomunitarivic/documents/>
- SID - Sistema d'Informació i Documentació.
- A la web de l'"Obra Social La Caixa" <https://obrasociallacaixa.org/es/pobreza-accion-social/interculturalidad-y-cohesion-social/proyecto-de-intervencion-comunitaria-intercultural/que-hacemos>
 - Enquesta 2015 sobre convivència intercultural en l'àmbit local
 - Publicació *Junts per la Convivència. La intervenció comunitària intercultural*. Sintetitzen el treball realitzat durant els tres primers anys d'intervenció.
 - Compromís municipal per la convivència